

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija

Program: Ekonomist

Modul: Posrednik za nepremičnine

NATURA 2000

Mentor: mag. Branko Lotrič
Lektorica: Ana Peklenik, prof. slov.

Kandidatka: Angelca Osolnik

Kamnik, maj 2015

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju magistru Branku Lotriču ter somentorju Pavletu Hevki.

Zahvaljujem se tudi lektorici Ani Peklenik, ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledala.

IZJAVA

»Študentka Angelca Osolnik izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Branka Lotriča.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Natura 2000 je ekološko omrežje, katerega namen je ohranjanje biotske raznovrstnosti v Evropi. Vključena območja so zaščitena pred različnimi posegi, zato se lokalni prebivalci soočajo s težavami, povezanimi z infrastrukturnim, gospodarskim in turističnim razvojem krajev.

V diplomski nalogi obravnavamo dve slovenski občini, povezani s problemom zaščite zaradi vključenosti v Naturo 2000, ki zavira njun razvoj. Izpostavljena sta konkretna primera občin Komen in Škofljica.

Ob lastnem seznanjanju z Naturo 2000 se je izkazalo, da ta pojem slabo poznamo. Zato je v raziskovalni del naloge vključena raziskava z anketnim vprašalnikom, v katerem nas je zanimalo, kakšno je splošno poznavanje pojma Natura 2000. Izkazalo se je, da je poznavanje problematike med ljudmi slabo, zato so v nalogo vključeni tudi predlogi za izboljšanje.

KLJUČNE BESEDE

- Natura 2000
- habitat
- ogroženost
- ohranjanje narave
- ekologija

ABSTRACT

Natura 2000 is an ecological network, the intent of which is to conserve biodiversity in Europe. The included areas are protected from various activities; therefore, local residents are facing problems related to infrastructure, economic, and tourism development of the areas.

In the thesis, two Slovenian municipalities related to the problem of protection due to inclusion in Natura 2000, which is slowing down their development, are presented. Concrete examples of municipalities Komen and Škofljica are highlighted.

Being introduced to the term Natura 2000, the discovery that the concept is not well known was made. Therefore, the research including a survey questionnaire, the interest of which was the general knowledge of the term Natura 2000, is included in the research part of the thesis. The results showed that the issue is not well known among people; therefore, also suggestions for improvements are included in the thesis.

KEYWORDS

- Natura 2000
- habitat
- endangerment
- nature conservation
- ecology

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	CILJI NALOGE	1
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	1
1.4	METODE DELA	2
2	O NATURI 2000	3
2.1	KAJ JE NATURA 2000	3
2.2	ZAKAJ NATURA 2000	3
2.3	POSTOPEK OPREDELJEVANJA OMREŽJA NATURE 2000	4
2.3.1	Mreža evropskih območij	4
2.3.2	Natura 2000 v Sloveniji	5
2.4	UKREPI V PROGRAMU UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURE 2000	5
2.4.1	VARSTVO NARAVE	5
2.4.2	VARSTVO TAL	6
2.5	MITI O NATURI 2000	6
2.5.1	Natura 2000 je ohranjanje narave	7
2.5.2	Natura 2000 je zaščiten območje	7
2.5.3	Na področju Nature 2000 niso možni posegi	7
2.6	DELEŽ NATURE 2000 PO OBČINAH	8
2.6.1	Občina Komen	9
2.6.2	Podzemeljskihabitati v Sloveniji – ogroženost in varstvo	12
2.6.3	Kako zavarovati podzemne habitate	13
2.6.4	Občina Škofljica	14
2.6.4	Mlinščica	18
2.7	PROSTORSKO PLANIRANJE	21
2.7.1	SODOBNA NASELJA	21
3	ANALIZA ANKETE	22
4	ZAKLJUČEK	31
	VIRI IN LITERATURA	34
	PRILOGI	36

KAZALO SLIK

Slika 1: Zaščitni znak Nature 2000	3
Slika 2: Natura 2000 v Sloveniji	9
Slika 3: Območje Nature 2000 v občini Komen.....	10
Slika 4: Primer obnove kala.....	11
Slika 5: Informativna tabla nas obvešča, da smo v naravnem rezervatu Ljubljansko barje.....	14
Slika 6: Črna jelša v močvirnem gozdu s predalpskim šašem v podrastju	16
Slika 7: Vodotok Kamniške Bistrice in Mlinščice na SV delu homškega hriba.....	18
Slika 8: Zeleno obarvani varovani gozd in bivša struga Kamniške Bistrice	20

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi v Natura 2000 območjih v občini Škofljica.....	15
--	----

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

V diplomski nalogi bo predstavljeno, kaj je Natura 2000 in s kakšnim namenom je bila vzpostavljena. V nadaljevanju bosta podrobneje predstavljeni in raziskani občini Komen na Krasu in Škofljica pri Ljubljani.

Na eni strani Natura 2000 ščiti in varuje posamezna območja narave ter ohranja njeno neokrnjenost in nedotakljivost. Na drugi strani pa omejuje prebivalce določenega območja, da opravljajo samo takšne aktivnosti, ki omogočajo ohranjanje biotske raznovrstnosti. Torej imajo kot lastniki zemljišč in pripadajočih nepremičnin na njih omejen poseg v naravo.

1.2 CILJI NALOGE

Namen naloge je seznaniti se z Naturo 2000 na splošno, na širšem evropskem območju in na domačih tleh, raziskati pomen Nature 2000 na določenih ekološko pomembnih območjih, v občinah Komen in Škofljica, ter se podrobneje seznaniti z njenimi koristmi in omejitvami.

Cilj je torej oblikovati načrt, s pomočjo katerega lahko pripravimo širšo množico do upoštevanja programa Natura 2000 (kjer vključujemo varstvo ogroženih vrst), ter podati nasvete za reševanje problemov, ki vključujejo okoljevarstveno problematiko.

1.3 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Pri pisanju diplomske naloge so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- ljudje smo o Naturo 2000 premalo poučeni;
- da bi ohranili biotsko pestrost živih bitij, moramo za naravo ustrezno poskrbeti;
- potrebna je udeležba in sodelovanje ljudi pri projektih z Naturo 2000, s tem pa se izboljša varovanje in dejanski obstoj ogroženih vrst.

Omejitev pri pisanju diplomskega dela:

- težka dostopnost do podatkov o predelih, zaščiteneh z Naturo 2000.

1.4 METODE DELA

Za proučevanje teme Natura 2000 bomo osnovne podatke pridobili iz strokovne literature, spletnih strani, podatkov Agencije za okolje in prostor RS, podatkov občine Komen in Škofljice.

V nalogi smo torej za doseganje zastavljenega cilja uporabili več ustreznih metod, ki so pripomogle k lažji raziskavi in pri samem pisanju:

- metodo sinteze,
- metodo opazovanja,
- metodo kompilacije (navajanje že znanih dejstev),
- opisno metodo,
- metodo anketiranja.

V najobširnejšem teoretičnem delu je za prikaz navedenih podatkov uporabljena metoda kompilacije, kjer so vključene in povzete navedbe različnih avtorjev, opisna metoda, s katero je opisana trenutna ogroženost po delih Slovenije in večji posegi (proučevanje večjih problemov na področju Krasa in Škofljice s pomočjo znanstvenega gradiva in člankov).

V praktičnem (raziskovalnem) delu so uporabljene sintetična metoda, kjer so združena dejstva s pomočjo vprašalnika v višje celote, metoda anketiranja, kjer smo za mnenje povprašali naključne anketirance ter preverjanje teorije na terenu z metodo opazovanja. V zaključku so z metodo sinteze združene glavne ugotovitve raziskovalnega dela v povezavi s teoretičnimi izhodišči.

2 O NATURI 2000

2.1 KAJ JE NATURA 2000

Natura 2000 je evropsko ekološko omrežje posebnih varstvenih območij narave, ki so jih določile države članice Evropske unije in so namenjene ohranjanju ogroženih živalskih, rastlinskih vrst ter habitatov. Glavni cilj in namen je ohranitev redkih in ogroženih vrst živega sveta na teh območjih.

Slika 1: Zaščitni znak Nature 2000
(Vir: Prirejeno po: <http://scalluvia.eu/natura-2000/>, 25. 8. 2014)

Posebna varstvena območja so opredeljena za:

1. vrste ptic – Direktiva o pticah,
2. rastlinske in živalske vrste – Direktiva o habitatih,
3. habitatne tipe – Direktiva o habitatih.

Natura 2000 ni strog sistem naravnih rezervatov, ki omejuje vse dejavnosti človeka na določenem območju, temveč varuje območja do takšne mere, da omogočijo ohranjanje biotske raznovrstnosti in upoštevajo načela obeh direktiv.

2.2 ZAKAJ NATURA 2000

Na ozemlju Evrope že vrsto desetletij izginja biotska raznovrstnost, saj s človekovimi posegi v naravo, kot so intenzivno kmetijstvo in gozdarstvo, širjenje infrastrukture in pretirana urbanizacija, povzročimo izgubo ali celo izginotje raznovrstnosti rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih habitatov.

Tako so kmalu opazne posledice, ki se kažejo kot poplavljenе travnate površine in gozdovi ter izginotje mokrišč, vidne pa so tudi spremembe v zaščitenih kulturnih krajinah. Seveda so bile posledice najbolj zaznane v predelih, ki so ljudem lažje in

bližje dostopni, ter predelih, ki so s stališča gospodarstva bolj funkcionalni. Končni rezultat kaže, da se je veliko živalskih in rastlinskih vrst znašlo na robu preživetja, za nekatere se je celo končalo z izumrtjem.

Za temelj varstva okolja v Evropi je bilo vzpostavljeno omrežje posebnih varstvenih območij narave, imenovano Natura 2000. Bogastvo, ki smo ga prejeli od naših prednikov, predstavljajo prav raznolike vrste živalskega in rastlinskega sveta. Zato moramo negovati in ohranjati dano, da enako bogastvo predamo našim naslednikom (Nose Marolt, 2005, str. 1).

Če želimo ohraniti naravo, moramo ukrepati skupaj. Zato z Naturo 2000 želimo rešiti občutljive vrste rastlin in živali, ki so na robu preživetja, oziroma preprečiti, da vrsta izumre. Ker je v Evropi vse manj naravnih življenjskih prostorov, jih s predpisi poskušamo obvarovati.

2.3 POSTOPEK OPREDELJEVANJA OMREŽJA NATURE 2000

Znana sta dva kriterija, s katerima se določajo posamezni deli, opredeljeni kot omrežje Nature 2000. Ta dva kriterija sta tako imenovana SPA (posebno območje varstva) ter SAC (posebno območje ohranitve). Na območjih torej ni izključena možnost prekrivanja obeh kriterijev, zato se posamezni del lahko naenkrat uvršča v oba tipa. Vsaka država članica Evropske unije se pri opredeljevanju zaščitenih območij drži svojih pravnih in zakonodajnih postopkov, vse pa upoštevajo kriterije in metodologijo, ki jih narekujejo Direktiva o pticah in Direktiva o habitatih. Seveda je osnovno izhodišče zasnovano na znanstvenih kriterijih, kot so gostota, velikost in stopnja izoliranosti populacije izumirajoče vrste, ki se nahaja v opredeljenem območju (Čelik et al., 2005, str. 13).

2.3.1 Mreža evropskih območij

Starejše članice Evropske unije, torej države, ki so bile kot članice pred letom 2000, so svoja območja določila do omenjenega leta. Preostale članice, ki so stopile v EU kasneje, pa so morale svoja območja določiti do vstopa v povezavo. Vsaka od držav članic je torej pripravila osnovni seznam življenjskih okolij in izbrala ter določila svoja območja. Slovenija je z vstopom v Evropsko unijo prvega maja 2004 posredovala seznam predlaganih območij. Takrat sta v veljavo stopili obe direktivi, o pticah in habitatih.

Priprava predlogov je pri nas potekala v okviru državnega projekta pod okriljem Ministrstva za okolje in prostor. Pri projektu pa so poleg ministrstva sodelovali še številni vladni resorji, strokovne institucije in nevladne organizacije. Seveda pa je bilo pomembno tudi sodelovanje javnosti, saj so bila organizirana številna srečanja, na katerih so javnost seznanili s posameznimi območji, vključenimi v Naturo 2000,

ravno tako so ji bili predstavljeni ključni razvojni cilji in načini ohranjanja narave. Na podlagi pridobljenih rezultatov so podali strokovni predlog za vključitev v omrežje Natura 2000, in sicer kar 35 % slovenskega ozemlja.

2.3.2 Natura 2000 v Sloveniji

Slovenija ima razmeroma visok delež opredeljenih območij, kar 35 %, torej lahko sklepamo, da je narava v Sloveniji zelo bogata, ima izjemno visoko biotsko raznovrstnost in je primerno ohranjena. Iz Direktive o pticah tako izhaja, da imamo 109 vrst ptic, 61 evropsko pomembnih habitatnih tipov. Na seznamu Direktive o habitatih pa je 140 vrst rastlin in živali. Na podlagi teh ugotovitev je bilo pri nas določenih 26 območij za varovanje ogroženih vrst ptic, kar predstavlja 496.046 ha oz. 25 % celotnega ozemlja Slovenije. Za varstvo ogroženih ali redkih rastlinskih, živalskih vrst in habitatov pa je bilo predlaganih 260 območij, ki predstavljajo površino 639.878 ha oz. 32 % Slovenije. Tako se lahko razglašena območja, predlagana po obeh direktivah, med seboj delno prekrivajo. Skupna območja ali posebna varstvena območja Nature 2000 tako pokrivajo dobro tretjino celotnega slovenskega ozemlja (Nose Marolt, 2005, str. 3–5).

2.4 UKREPI V PROGRAMU UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURA 2000

Za ohranjanje vrst in habitatnih tipov v kmetijski krajini je potrebna kmetijska raba. Tam pridelani proizvodi imajo potencial za dodano vrednost, torej lahko pomagajo ohranjati območja Nature in povečati njihov potencial za razvoj turizma in posledično celotnih regij, saj dobro in skrbno upravljana območja pritegnejo obiskovalce in turiste, jim pomagajo približati in doživeti naravo, jih usmeriti od občutljivih delov in jih koncentrirati na območja, kjer je možno tržiti lokalne proizvode.

2.4.1 VARSTVO NARAVE

Glavna misel varstva narave je, da smo v celoti odgovorni za njeno ohranitev, predvsem geotopov, živalskih, rastlinskih vrst ter ekosistemov. Zavedati se moramo, da so ti naravni viri osnova za preživetje naroda, ravno tako je od tega odvisna kakovost našega življenja in življenja naših potomcev v prihodnosti. Zato je nujno razširiti zavarovana območja, posodobiti zaščitne ukrepe, urediti upravljanje z naravnimi dobrinami in vrednotami ter izpopolniti ukrepe neposrednega varstva v skladu s konvencijo ZN o biotski raznovrstnosti.

2.4.2 VARSTVO TAL

Glede na to, da je le 28 % površja Zemlje poraščene z gozdovi in komaj 11 % kopnega površja Zemlje rodovitne in primerne za obdelavo, bi se morali zavedati, kako ozke so meje človeštva. Naša odvisnost od narave se je začela kazati z ekološko krizo, ki je žal prešla v globalne razsežnosti: erozija tal, siromašenje žive narave, degradacija okolja. Vse to pa je s prilagajanjem in izpopolnitvijo načinov kmetovanja, z izpopolnitvijo in izboljšanjem tehnoloških procesov v industriji ter pravilnim gospodarskim ravnanjem na vseh področjih mogoče zaustaviti. Za varstvo narave je torej pomembna poselitev, ki je prilagojena pokrajinskim značilnostim in hkrati ohranja uravnoteženost naravnih pojavov. Ohranjanje najboljših tal in njihove rodovitnosti je zato pomemben del dolgoročne strategije razvoja kmetijstva in posledično celotnega gospodarstva ter blaginje prebivalstva. Slovenska zakonodaja z zakonom o kmetijskih zemljiščih, zakonom o varstvu okolja, uredbi o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla ipd. ščiti in varuje naša tla. Kljub temu je zelo pomembno nenehno izobraževanje, raziskovanje za sodobno uravnoteženo gospodarjenje in prenos znanja v prakso (Narava in okolje – varstvo in razvoj v Republiki Sloveniji, 1998).

2.5 MITI O NATURI 2000

Država z zakonodajo o varstvu narave, s prenosom ciljev direktiv in njihovim doseganjem zahteva tudi nov način razmišljanja o tem, kako direktive vgraditi v sistem varstva narave in ne samo v predpise, ampak v logiko opredeljevanja ciljev in izvedbo kot celoto.

Med ljudmi krožijo različne teorije o zaščiti narave, ki jih je moč ovreči ali potrditi. Na podlagi informacij, ki krožijo iz roda v rod oziroma jih poznamo ali si jih ustvarimo sami, si zamislimo nek zaključek. Tako si ljudje predstavo o Naturi 2000 ustvarijo sami, na podlagi lastnih izkušenj, ki so kakorkoli povezane z naravo in varstvom te. Če želimo zanesljive informacije, se običajno opremo na preverljivo objektivno literaturo, s poznavanjem različnih teorij pa oblikujemo mite.

Rezultati raziskave javnega mnenja so pokazali, da ljudje večinoma poznajo povezavo med varstvom narave in Naturo 2000, medtem ko o podrobnejši vsebini posamezniki vedo bistveno manj.

Med najpogostejše mite o Naturi 2000 zagotovo spadajo:

- A. Natura 2000 je ohranjanje narave.
- B. Natura 2000 je zaščiteno območje.
- C. Na področju Nature 2000 niso možni posegi.
- D. Natura 2000 pride prav, ko ni drugih razlogov.

Od zgoraj naštetih so bili ovrženi miti od točke A. do C., mit D. pa potrjen. Miti o Naturo 2000 so razširjeni po vsej EU in so si med seboj zelo podobni. Vendar pa je mitologija razširjena ne le med javnostjo, ki se s to temo srečuje le občasno, temveč se pojavlja tudi med stroko, načrtovalci, upravnih organih ter ministrstvu. V nadaljevanju sledi opis zgornjih treh postavk, navedeni so razlogi, zakaj so bili sledeči trije miti ovrženi.

2.5.1 Natura 2000 je ohranjanje narave

Natura 2000 je le eden od segmentov ohranjanja narave in je predvsem odvisna od našega ozaveščanja in odnosa do naravnih lepot in njihovih dobrin. Torej so pričakovanja, da bodo z Naturo 2000 rešeni vsi naravovarstveni problemi in težave brezpredmetna, če se ne bomo lotili učinkovitega ohranjanja narave v vsej popolnosti in upoštevali vseh delčkov njene celote.

2.5.2 Natura 2000 je zaščiteno območje

Najpogosteje si predstavljamo, da so varovana območja narodni parki, naravni rezervati in območja, ki imajo določene omejitve in prepovedi, vendar še zdaleč ni tako. Vsaka država članica opredeljuje območja Nature 2000 s svojim sistemom. Nekateri so svoja območja razglasile kot območja vključno z režimom in upravljavcem. Pri nas so območja Nature 2000 opredeljena po strokovnih merilih, njihov status pa določen na podlagi Zakona o ohranjanju narave s posebno uredbo, ki določa, kako in v kakšnem stanju je treba ohranjati določene vrste in habitatne tipe. Torej je posebnost območij Nature 2000, da ima vsako območje drugačne konkretne varstvene cilje.

2.5.3 Na področju Nature 2000 niso možni posegi

Med vrstami in habitatnimi tipi je kar precej takšnih, ki se nahajajo v kulturnih krajinah (npr. na travniških ali območjih zaraščanja), kar posledično pomeni, da jih je treba ohranjati in spodbujati primerno človekovo dejavnost. Iz tega lahko sklepamo, da je človekovo delovanje in pristop nujen za ohranitev določenega stanja. Ravno tako sistem presoje omogoča, da se na teh območjih dogajajo novi posegi. Posebne presoje so seveda deležne v prostor umeščene večje nove dejavnosti, kot so na primer gradnja nove avtoceste, gradnja hidroelektrarn, večje pozidave itd. (Anko, Torkar, 2011, str. 12–15).

2.6 DELEŽ NATURE 2000 PO OBČINAH

Slovenija sodi med države z zelo pestro biotsko raznovrstnostjo na majhni površini. Sodelovanje v Naturo 2000 je sprejela kot obveznost pri vključevanju v Evropsko unijo (1. 5. 2004). Območja, ki so v naši deželi zaščitena, zavzemajo skoraj 36 odstotkov celotne površine države, kar je največji delež ozemlja med vsemi državami Evropske unije. Posledično ima Natura 2000 za Slovenijo še poseben pomen ohranjanja vrst, saj se ta območja nahajajo skoraj v vsaki občini.

Sodelovanje je za Slovenijo zelo smiselno, saj so vrste večinoma ogrožene zaradi izgube habitata, pri čemer predi nevarnost približno 49 % vseh ptic, 48 % domorodnih rib, 36 % sesalcev, 22 % vrst dvoživk ter desetini višjih rastlin.

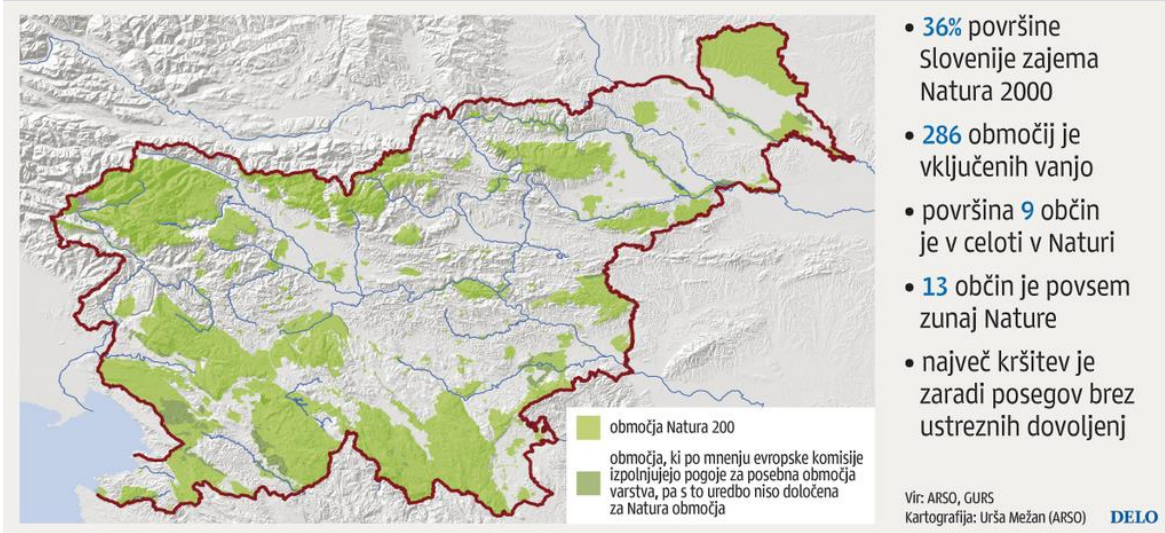
Med ljudmi je še vedno mogoče slišati prepričanje, da zavarovana območja predstavljajo veliko ovir in problemov za razvoj nekega kraja. Vendar trdimo, da je Natura 2000 lahko tudi dobra priložnost, ki jo lahko s pridom izkoristijo le tisti, ki imajo znanje in informacije.

Po tabeli, ki je dodana v prilogi 1, so občine s 100-odstotnim deležem Nature 2000 (trenutno najnovejši dostopni podatki so iz novembra 2011) Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kostel, Kuzma, Osilnica, Rogašovci, Šalovci, Velika Polana, občine brez deleža Nature 2000 pa so Apače, Benedikt, Cerkvenjak, Dol pri Ljubljani, Dornava, Kungota, Mežica, Odranci, Sveti Andraž v Slovenskih Goricah, Sveti Tomaž, Šempeter - Vrtojba in Trnovska vas (http://www.ekosola.si/uploads/2010_08/Eko_kviz_2010_srednje_final_pop.pdf).

Deleže Nature 2000 v ostalih občinah je prikazan v prilogi.

Spodnja slika pa prikazuje slikovno predstavo območij, vključenih v Naturo 2000. Že takoj lahko spoznamo, kako obsežna so območja Nature 2000 na posameznih koncih Slovenije.

Natura 2000 v Sloveniji

Slika 2: Natura 2000 v Sloveniji

(Vir: <http://www.delo.si/novice/slovenija/bruselj-z-drugim-opominom-sloveniji-zaradi-nature-2000.html>)

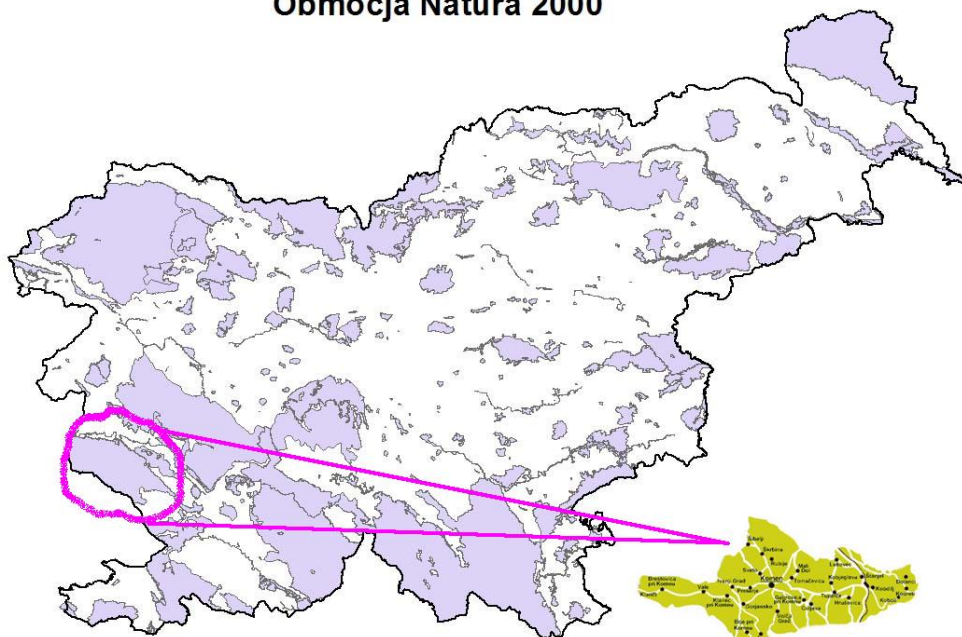
V nadaljevanju je navedena primerjava občin Komen (ki obsega nadpovprečni delež zavarovanega območja) in Škofljica, v kateri delež Nature 2000 ne presega niti četrtiline celotnega površja.

2.6.1 Občina Komen

Od 10.271,76 ha, ki jih obsega občina Komen, spada 10.005,99 ha v Naturo 2000, kar predstavlja 97,41% območja. Večji del habitatnih tipov predstavlja Kras, manjšega pa dolina Branice.

Območja Natura 2000

Slika 3: Območje Nature 2000 v občini Komen

(Vir: http://www.zrsvn.si/life/en/informacija.asp?id_meta_type=52)

Med kraški del spadajo jame, ki za javnost niso odprte, gozdovi, kjer prevladujeta vrsti drevesnih predstavnikov: črničevje (latinsko *Quercus ilex*) ter njena podvrsta (latinsko *Quercus rotundifolia*), karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok, srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu, vzhodna submediteranska suha travišča, skalna travišča na baznih tleh, sestoji navadnega brina na suhih traviščih ter ilirski bukovi gozdovi.

Kras je ena najbolj iskanih destinacij na Slovenskem, ki zaradi svoje zelo ugodne klime, bližine obmorskih krajev, možnosti izbire najrazličnejših vrst rekreacije, odlične prehrane, idilične kraške arhitekture in še česa privlači številne obiskovalce, da bi v omenjenem okolju vsaj za kratek čas našli svoj mir oziroma so nekateri pripravljene v naravi preživeti dlje časa, seveda pa ne gre pozabiti investitorjev, ki tam vidijo le poslovno priložnost. Tako se tamkajšnji prebivalci že dlje časa spopadajo s problemom poselitve zemljišč, ki so v osnovi opredeljena kot kmetijska in so namenjena pridelavi hrane in vzreji živine in na katerih je dovoljena izključno gradnja pomožnih kmetijskih objektov. Vendar so ti vse prej kot objekti, ki so namenjeni za kmetijsko rabo, ljudje si namreč v njih urejajo prostore za namen bivanja, ki pa zaradi oddaljenosti potrebne infrastrukture na zunaj dajejo videz smetišč v malem. Zaradi neupoštevanja odloka in prepovedane tovrstne gradnje so v odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Sežana za občino Komen (Uradni list RS, št. 113/06) zapisali, da je postavljanje počitniških prikolic in bivalnih objektov prepovedano. Ker se je omenjeni problem nadaljeval, je občinski svet na 6. redni seji 29. 6. 2011 sprejel obvezno

razlago, ki natančneje pojasnjuje del 11. člena odloka o prostorskem ureditvenem planu, ki se nanaša na prepoved bivanja izven poselitvenih območij. Kljub omenjenemu odloku, vsem prepovedim in opozorilom pristojnih organov na prepoved izgradenj in postavitve tovrstnih objektov za namen bivanja nekateri investitorji nadaljujejo tovrstno črno gradnjo in brezčutno posegajo v naravo, čeprav to ni dovoljeno.

Na Krasu je tako zaščiteneh 32 živalskih in rastlinskih vrst, med njimi so najbolj ogroženi hribski škrjanec, kačar, pisana penica, podhujka, rjava cipa, rjava penica, rjavi srakoper, slavec, smrdokavra, sršenar, velika uharica, veliki skovik, vrtni strnad, veliki in mali podkovnjak, dolgonogi netopir, navadni, ostrouhi ter vejicati netopir, ozki vretenec, rogač, veliki pupek, človeška ribica, mrenič, hromi volnoritec, kraški zmrzlikar, travniški postavnež, grba, barjanski okarček, hribski urh in bukov kozliček. V dolini Branice pa je zaščiteneh 12 vrst, od katerih je nekaj navedenih že na področju Krasa, veliki studenčar, močvirski krešič, hrastov kozliček, črtasti medvedek, laški piškur, laška žaba pa se pojavijo le v manjšem delu doline Branice.

Na področju Komna lahko vidimo pester izbor ogroženih tako živalskih kot rastlinskih vrst ter raznolikih habitatov. Zanimivo pa je, da prav na Krasu, ki slovi kot tretje največje mednarodno področje za ptice v naši deželi, gnezdijo ogrožene vrste ptic v mnogo večjem številu kot drugje.

Na območju Krasa so organizirali projekt 1001 kal, s katerim so želeli obnoviti in očistiti kale (kraški vodni izviri oz. mokrišča, ki so služili za napajanje živali), ter poskusili oživeti naravo okoliša z urejanjem zaraščene pokrajine. Slika 4 prikazuje primer obnove projekta 1001 kal na področju Nature 2000 v občini Komen.

Slika 4: Primer obnove kala
(Vir: <http://www.slideshare.net/ekokviz/o-komen>)

Na drugi strani so se v dolini Branice odločili za projekt, s katerim naj bi povečali poznavanje omrežja Natura 2000 in značilnosti varovanih vrst tega predela med prebivalci območja ter v sodelovanju z njimi in eksperti s področja varstva narave izdelali načrt upravljanja območja. Pri projektu naj bi z različnimi akcijami ter objavami v medijih osveščali širšo javnost in tako omogočili dolgoročno ohranjanje varovanih vrst in habitatnih tipov v zmernem stanju.

Občina Komen na razvoj z Naturo 2000 gleda pozitivno, kar jim omogoča pozitiven odnos tudi pri povezovanju na drugih ravneh. Ker Kras predstavlja tretje največje mednarodno pomembno področje za ptice, tega območja ne bodo krčili, vendar se celo trudijo ohraniti številne raznovrstne žuželke. Zavedajo se, da bodo ohranitev teh vrst dosegli le z vzdrževanjem travnikov z naravnimi metodami, saj vse ostale naravno ravnovesje in obstanek ogroženi vrst le uničujejo. Trenutno pa je v tamkajšnjem okolišju najmanj urejeno območje kraških jam; zavedajo se, da bodo slednjim morali posvetiti več pozornosti, saj v nasprotnem primeru lahko postanejo okolju neprijazna odlagališča odpadkov.

Verjamejo, da pri projektu lahko uspejo, vendar želijo ozavestiti čim več mladih ljudi ter teme Nature 2000 celo vključiti v predmetnik šol, naloge ter ostale učne programe (<http://www.slideshare.net/ekokviz/o-komen>).

2.6.2 Podzemeljski habitati v Sloveniji – ogroženost in varstvo

ZNAČILNOSTI PODZEMELJSKIH HABITATOV

Z izrazom podzemeljski habitati označujemo predvsem zaprte temne prostore, v katere je dostop živalim otežen. Zaradi pomanjkanja svetlobe in omejenega pretoka s površinskimi habitati v podzemlju skoraj ni zelenih rastlin, hrane, ki pride s površja, pa je zelo malo in še ta je zelo nekakovostna in osiromašena. Posledica tega je majhno število živalskih vrst, ki so prilagojene skopemu okolju s počasnimi življenjskimi procesi in se jih ne da primerjati z življenjem živali in rastlin na površju, ki imajo bistveno drugačne pogoje. Torej je podzemeljsko živalstvo in rastlinje še posebej dragocena naravna dediščina, saj ni vsak zatemnjen prostor kot podzemni habitat primeren, da bi omogočal bivanje skromnim, specializiranim podzemeljskim živalskim vrstam.

OGROŽENOST PODZEMNIH HABITATOV V SLOVENIJI

Podzemeljski habitati so zelo svojevrstni in jih je lahko bistveno spremeniti in posledično narediti neuporabne. Nevarnosti, ki jim grozijo, so predvsem prekomerno nabiranje teh v raziskovalne, znanstvene in trgovske namene. Čeprav so na težko dostopnem terenu, jih lahko s primernimi vabami izplenimo do izumrtja. Drug velik problem je organsko onesnaževanje kraških voda ali tal na površju ali neposredno

pod njim, ki povzroči povečanje količine hrane v podzemlju. Tako s prekomerno obogatitvijo podzemeljske vode omogočimo vdor površinskim živalim, da izpodrivajo podzemeljske. Onesnaževanje je moč opaziti po vsej Sloveniji, že v preteklosti so kmetje metali poginule živali v brezna, danes pa se poleg teh odpadkov v industrijskem obsegu odlagajo še neorganski, tehnični, posledice česar še niso znane. Poznamo pa že posledice trajnejših odplak, kot so katastrofalne razmere v plitvem krasu Kočevskega polja, kjer je iz jamskih potokov izginila vsa nekoč bogata favna.

S hidrotehničnimi posegi lahko povsem spremenijo ekološke razmere v kraškem podzemlju in vodah, povzročijo spremembo hidrološkega režima in kakovosti vode obenem. Z urejanjem jam in izrabo v turistične namene se v njih spreminjajo ekološke razmere. Ravno tako vse spremembe na površju vplivajo na podzemeljske habitate, npr. uporaba insekticidov za zatiranje škodljivcev, uporaba pesticidov na poljedelskih površinah, ki lahko v območju jamskega sistema in povodja neposredno ogrozijo življenje v njem.

2.6.3 Kako zavarovati podzemne habitate

Varovanje podzemnih habitatov zajema tudi površje nad njimi, v določenih primerih celo širše območje. Ker ne moremo zaščititi celotnega podzemlja enako, bo posebna pozornost veljala omejenim območjem, ki so iz različnih naravovarstvenih razlogov posebej pomembni.

- Ugotovitev povodja, ki se odteka v jamo ali bazen talne vode ali skozenj, je osnova za vsak varstveni poseg, ki zajema bolj ali manj strog varnostni režim.
- Ko smo določili meje območja, ki vpliva na stanje v podzemeljskih habitatih, je potrebno določiti še nujne omejitve.
- Z nadzorom nad hidrotehničnimi posegi je treba preprečiti bistvene spremembe hidrološkega režima.
- Rabo podzemeljskih jam in voda je treba omejiti, nadzirati obiske v podzemlju in omejiti zbiranje živali.
- Z vzpodbujanjem raziskovanja podzemnih habitatov bomo izpolnili enega od namenov varovanja, obenem pa dobili nove podatke, ki nam bodo omogočili racionalizacijo varstvenih posegov.
- Z aktivnim obveščanjem in izobraževanjem prebivalstva in turistov glede pomena podzemnih habitatov in njihove ogroženosti bi dosegli trajnejše rezultate in dvignili zavest o odnosu do naravne dediščine in celotnega okolja (Gregori et al., 1996).

2.6.4 Občina Škofljica

V občini Škofljica je delež območja Nature 2000 mnogo manjši kot v občini Komen. Delež varstva varovanega območja je namreč zgolj 23,40 %, saj od 4.329,25 ha občine 1.013,00 ha predstavlja ekološko zaščiten sistem.

Gradnjo obvoznice Škofljica je bila ustavljena zaradi zavarovanega območja Nature 2000. Za normalno široko štiripasovnico bi namreč morali porušiti kar 121 stavb, saj naj bi že dvopasovna oblika 5421m dolge ceste zavzela površino 13 ha.

V občini Škofljica med najbolj dragocene ogrožene vrste spada območje Krajinskega parka Ljubljansko barje, ki vsebuje mokrotna travišča s sistemom mejic in gozdnih, grmičastih ter vodnih površin. Tam lahko opazimo kulturne naravne in mozaične krajine, ki so rezultat dolgoročnega sožitja človeka z naravo ter mednarodno varovanih habitatnih tipov. Območje je varovano z Naturo 2000 na pravni podlagi Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Ur. l. RS, št. 112/08). Omrežje Natura 2000 je tu sestavljeno iz dveh tipov območij; prvi je tako imenovani SPA (posebno varstveno območje), drugi pa SAC Ljubljansko barje (posebna območja ohranitve), ki ju opredeljuje Direktiva o habitatih.

*Slika 5: Informativna tabla nas obvešča, da smo v naravnem rezervatu Ljubljansko barje
(Lastni vir)*

Spodnja tabela prikazuje kvalifikacijske vrste in habitatne tipe v območjih Nature 2000 v občini Škofljica.

IME OBMOČJA	IME VRSTE (slovensko ime)	IME VRSTE (latinsko ime)	EU Koda vrste	HABITATNI TIPI	EU Koda HT	Koda Physis
Ljubljansko barje, SAC, SI3000271	drobni svitek	<i>Anisus vorticulus</i>	4056	Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez <i>Ranunculus fluitans</i> in <i>Callitriche-Batrachion</i>	3260	24.4
	poltra (mrenač)	<i>Barbus meridionalis</i>	1138			
	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	1193			
	nežica	<i>Cobitis taenia</i>	1149	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, sotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)	6410	37.31
	koščični skratec	<i>Coenagrion ornatum</i>	4045			
	barjanski okarček	<i>Coenonympha oedippus</i>	1071			
	veliki studenčar	<i>Coradegaster heros</i>	4046			
	kapelj	<i>Cottus gobio</i>	1163	Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne z družbe z visokim steblikovjem	6430	37.1
	močvirska sklednica	<i>Emsy orbicularis</i>	1220			
	piškur	<i>Eudontomyzon</i>	1098	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	6510	38.2
	travniki postavnež	<i>Euphydryas aurinia</i>	1065			
	sulec	<i>Hucho hucho</i>	1105			
	blistavec	<i>Leuciscus souffia</i>	1131	Bazična nizka barja	7230	54.2
	Loeselova grezovka	<i>Liparis loeselii</i>	1903			
	vidra	<i>Lutra lutra</i>	1355			
	močvirski cekinček	<i>Lycena dispar</i>	1060	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	91K0	41.1C
strašnični mravjiščar	<i>Maculinea teleius</i>	1059				
človeška ribica, močeni*	<i>Proteus anguinus</i> *	1186*				
mali podkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	1303	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Brythronio-Carpinion</i>)	91L0	41.2A	
pezárk	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	1134				
platnica	<i>Rutilus pigus</i>	1114				
veliki pupek	<i>Triturus carnifex</i>	1167				
navadni škrček	<i>Unio crassus</i>	1032				
ozki vrtenec	<i>Vertigo angustior</i>	1014				
rakar	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	A298				
biča trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	A295	/ / /			
vodomec	<i>Alcedo atthis</i>	A229				
črna štoklja	<i>Ciconia nigra</i>	A030				
pepelasti lunj	<i>Circus cyaneus</i>	A082				
prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>	A113				
kosec	<i>Crex crex</i>	A122				
rdečenoga	<i>Falco vespertinus</i>	A097				
čapljica	<i>Ixobrychus minutus</i>	A022				
rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	A338				
rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	A291				
kobilčar	<i>Locustella naevia</i>	A290				
slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	A271				
rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>	A260				
veliki škurh	<i>Numenius arquata</i>	A160				
veliki skovik	<i>Otus scops</i>	A214				
sršenar	<i>Perisoreus inornatus</i>	A072				
repaljčica	<i>Saxicola rubetra</i>	A275				
sloka	<i>Scolopax rusticola</i>	A155				
rjava perica	<i>Sylvia communis</i>	A309				
pisana perica	<i>Sylvia nisoria</i>	A307				
priba	<i>Vanellus vanellus</i>	A142				

*prednostna vrsta

Tabela 1: Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi v Natura 2000 območjih v občini Škofljica

(Vir:

http://www.skofljica.si/P/PDF/5_Presoja_sprjemljivosti_plana_na_varovana_obmocj_a.pdf)

Franc Prešeren je v predstavitvi Krajinskega parka Ljubljansko barje in Naturi 2000 na omenjenem območju povedal, da je to območje mokrišč z zelo pomembnim življenjskim prostorom rastlin in živali, katerih učinki so zdravo okolje, v katerem živimo. Poleg tega je barje velik zalogovnik čiste, pitne vode, je razlivno polje za poplavne vode in filtrira odpadne vode. S tem nas opozarja, da je naša dolžnost zavarovati celotno območje pred škodljivimi posegi.

Slika 6: Črna jelša v močvirnem gozdu s predalpskim šašem v podrastju (Lastni vir)

Obvoznico naj bi gradili na območju Ljubljanskega barja, ki je v okviru Nature 2000 opredeljeno kot območje za zaščito naravnih habitatov in prostoživečih ptic.

Skozi občino Škofljica potekajo tri velike, pomembne prometne povezave: avtocesta Ljubljana–Obrežje s polovičnim odcepom na Škofljico, regionalna cesta Ljubljana–Kočevje in železniška proga Ljubljana–Novo mesto. Z izgradnjo obvoznice Škofljica ali štiripasovnice preko Lavrice pa bi reševali prometni problem prebivalcev drugih občin, so prepričani prebivalci Škofljice. Lokalni prebivalci, ki bi se jim zaradi izgradnje obvoznice občutno zmanjšala kakovost bivanja in niso bili vključeni v načrtovanje, so se odločili, da zberejo podpise proti izgradnji obvoznice. Tako v Civilni iniciativi Lavrica zahtevajo, da se umaknejo prostorski načrti za štiripasovnico in obvoznico. Njihova naloga je opozarjati, da načrtovana gradnja ceste čez Barje še zdaleč ni najboljša rešitev, obstaja namreč vrsta boljših, celovitejših, cenejših in predvsem okoljsko sprejemljivejših rešitev, vendar pri tem z našimi politiki in vlado ne najdejo pravega dogovora oz. politika za njihove predloge nima posluha. Gradnji pa poleg civilne iniciative nasprotujejo tudi arheologi.

Tako še naprej ostajata idilična narava na eni strani, na drugi strani pa gost promet v jutranjih in popoldanskih prometnih konicah (<http://www.lavrica.eu/?p=2403>).

Odgovori direktorja občinske uprave (OU) Občine Škofljica

Po odgovore na še nekaj nepojasnjenih vprašanj smo odšli kar na Občino Škofljica v upanju, da dileme pojasni župan oz. direktor občinske uprave.

Za rešitev problematike o preobremenitvi obstoječih prometnih povezav skozi občino Škofljica je predlaganih več različnih možnosti, s katerimi bi rešili velik problem vseh uporabnikov obstoječe infrastrukture. Zanima nas, katera od predlaganih tras se zdi županu občine Škofljica najprimernejša. Najprej nas opomni, da gre v konkretnem primeru za umeščanje trase obvoznice v prostor, kar z drugimi besedami pomeni, da je postopek še vedno v teku ter da se za izbrani projekt še dogovarjajo, usklajujejo in iščejo skupne interesne možnosti. Vse poti in debate okrog izbire so še odprte in nikakor še ni pričakovati, da bo odločeno čez noč, v sam proces pa je vključenih veliko najrazličnejših institucij, ki s svojimi pozitivnimi in negativnimi idejami vplivajo na sam postopek.

V nadaljevanju smo želeli ugotoviti, na kakšne probleme je naletela občina Škofljica pri načrtovanju trase preko Barja. S strani direktorja OU smo bili seznanjeni, da gre v navedenem primeru za državni, ne za občinski projekt. Vključen je namreč dolgotrajen postopek usklajevanja interesov in iskanja najboljših možnih rešitev, predlaganih s strani občine, ki se tudi dnevno srečuje in ukvarja s problemi in težavami, saj je v največji meri dolžna poskrbeti za svoje občane in občanke. Na drugi strani pa je država tista, ki pelje in potrdi celotni postopek, dejansko pa ne pozna prav dobro stanja ter zadeve rešuje in vodi na svoj, morda za občino ne najbolj ugoden način.

Ker omenjenemu problemu in reševanju tega še ni videti konca, smo želeli izvedeti, kakšno rešitev vidi in predlaga Občina Škofljica v tej situaciji. Tukaj so si enotni in potrjujejo, da je regionalna (državna) cesta, ki poteka skozi občino Škofljica, med najbolj obremenjenimi cestami v Republiki Sloveniji. Od tod tudi pobuda in aktivna vloga s strani občine, ki si močno prizadeva čim prej najti najustreznejšo rešitev in v čim krajšem možnem času poskrbeti, da se predlagana rešitev realizira. Na občini so prepričani, da bi izgradnja obvoznice pomenila konec reševanja prometne problematike, s katero se neuspešno ukvarjajo že vrsto let.

Kljub tolikšnemu angažiranju občine in iskanju najrazličnejših možnih rešitev za odpravo problematike, ki se tiče samih prebivalcev občine Škofljica in vseh tranzitnih udeležencev tega območja, je bilo glavno vprašanje, kaj sploh preprečuje oziroma kje tiči glavni razlog za ustavitev gradnje obvoznice.

Dejstvo, da projekt že vrsto let leži na "mrtvi točki", je samo po sebi dovolj zgovorno, da gre v tem primeru za zelo občutljivo področje. Nanaša se na prometno, politično,

evropsko (kot Natura 2000), strokovno, naravovarstveno področje in še bi lahko naštevali.

Pri naslednjem vprašanju, kakšno je mnenje župana o Naturi 2000, smo pri sogovorniku naleteli na nepričakovano reakcijo. Zagovorniki narave oz. privrženci Nature 2000 so namreč na izjave izjemno občutljivi, zato so Občini Škofljica na čelu z županom celo pretili s kazensko ovadbo in to kljub temu da so bile izjave župana povzete po argumentiranih dejstvih in številnih medijskih objavah.

Podobno sta ostali odprti še dve neodgovorjeni vprašanji, in sicer mnenje občine, če Natura 2000 dovolj jasno določa meje zaščite in pogoje morebitne gradnje, ter kako pripravljenost sodelovanja ocenjujejo na Ministrstvu za okolje in prostor, da se reši pereči problem.

Na podlagi omenjenega so se na občini odločili, da na to temo do nadaljnjega ne dajejo več javnih izjav, saj naj bi bile za to pristojne državne institucije in ne občina.

2.6.4 Mlinščica

V nadaljevanju bomo predstavili problem lastnega prvega srečanja s pojmom Natura 2000. Naše podjetje je med drugim tudi lastnik objekta, ki se nahaja med vodotokoma Kamniške Bistrice in Mlinščice v naselju Homec pri Radomljah, v katerem se je nekoč nahajal mlin, v njem pa je delujoča mala hidroelektrarna ter sklop pripadajočih zemljišč.

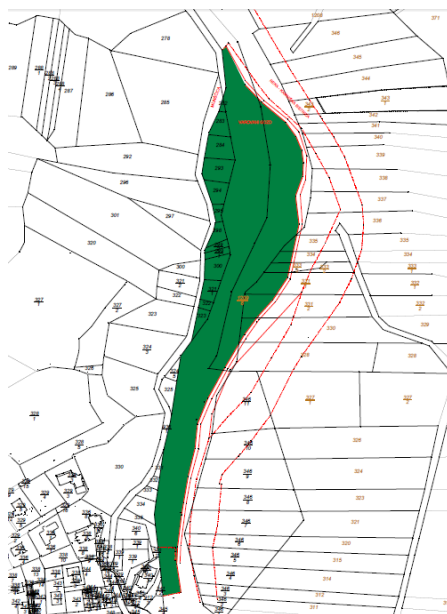
Slika 7: Vodotok Kamniške Bistrice in Mlinščice na SV delu homškega hriba
(Vir: <http://rkg.gov.si/GERK/WebViewr>)

Še preden je lastnik našega podjetja odkupil gospodarsko poslopje Mlin in zemljišča na desnem bregu potoka Mlinščica, je bila nekoč postavljena lesena ograja, obdana z bodečo žico. V začetku devetdesetih let sta Mlinščica in Kamniška Bistrica večkrat prestopili bregove. Voda je območje močno poplavila, odnesla vso zemljo s podrastjo ter podrla leseno ograjo. Ko je lesena ograja padla, so pričeli ljudje na tem območju odlagati smeti in raznovrstni gradbeni material, zastarele gospodinjne aparate – skratka nastalo je eno veliko črno odlagališče, smetišče. Z nakupom zemljišč ob levem bregu Mlinščice se je tako novi lastnik zavedal občutljivosti tega območja (območje voda, varovalnega gozda), da je na lastne stroške predmetno območje saniral, poskrbel je za odvoz smeti in gradbenega materiala, na novo navozil prst in zasadil avtohtono vegetacijo. Ker so se posegi v smislu odlaganja odpadkov in raznovrstnega odpadnega materiala nadaljevali, poleg tega pa je podrt lesena ograja z bodečo žico resnično predstavljala nevarnost za mimoidoče sprehajalce po pešpoti ob Kamniški Bistrici, je bil lastnik prisiljen odreagirati in tako smo odstranili staro nevarno ograjo in jo nadomestili z začasno novo. Tako smo se kot lastnik in investitor za postavitev ograje obrnili na zavod za gozdove, ker gre za delno gozdna zemljišča, preostali del zemljišča pa je bivša struga Kamniške Bistrice, ki se je v preteklosti premaknila desno od prvotne osi. Podali smo pisni zahtevek za izdajo soglasja h gradnji nezahtevnega enostavnega objekta.

Naslovni upravni organ ni izdal soglasja, s katerim bi nam dopuščal postavitev omenjene ograje z obrazložitvijo, da se gozdovi na obravnavanih zemljiščih nahajajo v območju varovanih gozdov, ki so bili razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/2005, 56/2007, 26/2009), da imajo ti gozdovi izjemno poudarjene (na 1. stopnji) ekološke (varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, biotopska, klimatska) in socialne funkcije (higiensko-zdravstvena, estetska), ki določajo način gospodarjenja. Poleg naštetih funkcij pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom še funkcija varovanja naravne dediščine. V skladu z uredbo so tovrstni posegi prepovedani. Dodatni razlog za zavarovanje tega območja je bilo gnezdišče različnih vrst rac in labodov, ki so našli svoj dom ob strugi Mlinščice. Zato se nikakor nismo mogli strinjati z upravnim organom oziroma z njegovo ugotovitvijo, da je postavitev ograje na tej lokaciji neprimerna, celo z negativnim vplivom na prisotne funkcije gozda. Naša ugotovitev pa je bila ravno nasprotna – šele s postavitvijo začasnih zaščitnih ograj je bila funkcija gozda v tem delu sploh omogočena in zagotovljena. Na ta način je bilo zaščiteno mladje ter zavarovan gozd in ostala vegetacija. Hkrati pa je bilo onemogočeno divje odlagališče, ki je dejansko negativno vplivalo na ekološke in socialne funkcije gozda ter na varovanje naravne dediščine. Poleg tega zaščitna ograja še ugodno vpliva na tamkajšnja gnezdišča živali, saj jih sprehajalci, predvsem pa njihovi psi, ne preganjajo in motijo več. Ravno tako se nismo strinjali s trditvijo upravnega organa, da zaradi ograditve gozda ni zagotovljen neoviran dostop. Dejstvo je, da gozd ni v celoti ograjen z zaščitno ogrado, temveč samo po eni strani, tako da je dostop do gozdnih parcel na drugi (levi) strani Mlinščice mogoč

z druge strani (Homški hrib). Poleg tega se v delu, kjer poteka pot med Kamniško Bistrico in Mlinščico, v ograji nahajajo vrata, ki jih je mogoče odpreti in nadaljevati pot čez Mlinščico na gozdna zemljišča. Iz navedenega tako izhaja, da je prost dostop in gibanje oseb ter rekreativno nabiranje plodov omogočeno vsakomur in hkrati neovirano.

Tako smo v zakonitem roku na Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana, podali pritožbo na odločbo, s katero je izdal negativno soglasje za postavitve ograje.

Slika 8: Zeleno obarvani varovani gozd in bivša struga Kamniške Bistrice
(Vir: <http://prostor3.gov.si/javni/login.jsp?jezik=sl>)

Kot je bilo predhodno že večkrat pojasnjeno, je bila sporna ograja obnovljena ravno zaradi javnega interesa varstva okolja, živali in rastlin. Poleg tega pa po mnenju investitorja ni zanemarljivo niti dejstvo, da je bila sporna ograja obnovljena zaradi varnosti sprehajalcev sprehajalno-kolesarske poti ob Kamniški Bistrici, saj gre za poplavno občutljivo in izpostavljeno območje, kjer predvsem Mlinščica redno poplavlja in se s predmetno ograjo ogroženost ljudi na ta način minimizira. Tudi v zvezi z zavarovanjem tega poplavno občutljivega območja in ureditvijo regulacije struge Mlinščice na Občini Domžale (ki ima načeloma služnostno pravico poti za pešce in kolesarje te poti ter služnost upravljanja in vzdrževanja te poti) potekajo pogovori, da se v okviru vzdrževanja in upravljanja sprehajalne poti predmetno območje uredi z odtočnimi kanali med Mlinščico in Kamniško Bistrico ter zavaruje s predmetno ograjo, ki jo je Občina Domžale v okviru upravljanja in vzdrževanja sprehajalne poti ob Kamniški Bistrici upravičena postaviti. Kljub dejstvu, da o zadevi s postavitvijo začasne ograje, ki razmejuje okoljsko občutljivo zemljišče ob Mlinščici

in sprehajalno oziroma kolesarsko pot ob Kamniški Bistrici, še ni odločeno, smo zadovoljni, da smo vsaj v tem prehodnem obdobju (torej do ureditve gozdne meje s postavitvijo ograje) zaščitili ogrožene rastlinske in živalske vrste ter njihove habitate na desnem bregu Mlinščice ter bistveno zmanjšali negativen vpliv na sonaravni razvoj gozdnih zemljišč in njihovih funkcij.

2.7 PROSTORSKO PLANIRANJE

Že od nekdaj smo ljudje pri določanju prostora za umestitev objekta ali posega v naravo tehtali med vplivi in pogoji, ki jih ta prinaša. Skozi čas so se spreminjale le metode izbiranja lokacij in prostorskega načrtovanja, na katere je seveda vplivalo lastništvo in različni interesi. Prostor v naravi predstavlja zemljišče z določenimi pogoji, ki jih je treba upoštevati in se temu ustrezno prilagajati. Gospodarsko planiranje naložb tako zahteva visoko strokovno obravnavanje prostorskih vprašanj. Usklajeno prostorsko planiranje je osnova gospodarjenja z zemljišči in naravnimi viri. Zelo pomembno je tudi usklajevanje prostorskih rešitev pri vse večjem sodelovanju med državami, ko gre za menjavo blaga in gibanja prebivalstva. Pri prostorskem planiranju ima velik pomen prometna infrastruktura, kot npr. urejanje umetnih prehodov, smeri in vozlišč, storitvene dejavnosti in podobno. Pri planiranju se vse pogosteje soočamo z nasprotji med razvojnimi in varovalnimi interesi. Sodobno prostorsko planiranje omogočajo predvsem tri strokovne discipline, katerih predmet preučevanja je fizični prostor, in sicer regionalno prostorsko, urbanistično in krajinsko načrtovanje. Prostorsko planiranje je tako nesporno preventivna oblika varstva okolja, poleg zakona o urejanju prostora sta pomembni še politika prostorskega razvoja v Sloveniji ter družbena skrb za naravne in kulturne vrednote.

2.7.1 SODOBNA NASELJA

Slovensko ozemlje je geografsko zelo razgibano, z razpršenostjo manjših naselij po celotnem območju, večina prebivalcev je naseljenih v nižinah in dolinah. Zaskrbljujoč je podatek, da se bistveno zmanjšuje rast prebivalcev v bolj odročnih, obmejnih in visokogorskih območjih, ki se zaradi slabih ekonomskih, socialnih in prometnih razmer selijo v mesta ali na njihovo obrobje. Posledica vsega tega je, da so ta urbana območja veliko bolj obremenjena in z najbolj ogroženimi pokrajinskimi ekosistemi. Zavedati se moramo, kaj za naravo pomeni velika koncentracija prebivalstva, širitev industrije, mestnih vpadnic, povečanje prevoznih sredstev, povečano število kurišč, plinov, prahu, hrupa in ne nazadnje velik problem odpadkov, ki nas stalno ogrožajo. Vsi skupaj moramo strmeti za tem, da ohranjamo naravo, jo spoštujemo, varujemo njene naravne lepote in dobrine, brez katerih naše življenje nima pravega smisla. Natura 2000 je le en delček tega v celotnem mozaiku, če ji bomo sledili in jo upoštevali, smo že na dobri poti (Narava in okolje – varstvo in razvoj v Republiki Sloveniji, 1998).

3 ANALIZA ANKETE

Pri pisanju diplomske naloge smo se najprej želeli pozanimati in prepričati, koliko ljudi vedo o pojmu Natura 2000. Zato smo pripravili kratek vprašalnik, ki je zajemal 5 vprašanj zaprtega tipa z možnostjo obrazložitve ali predloga dodatnega odgovora.

Vprašalnike smo razdelili med 109 naključnih ljudi iz različnih strok, starostnih skupin ter živčih v različnih delih Slovenije. Anketni vprašalnik je bil anonimen, natisnjen na papirju (kar je omogočalo takoj pridobljene rezultate in zanesljivo rešene ankete).

Na delovnem mestu se srečujemo z Naturo 2000, iz tega tudi izhaja seznanitev s to temo. Včasih v praksi pride do situacije, kjer Naturo 2000 podpiramo ter spodbujamo varovanje zaščitnih habitatov, v nekaterih primerih pa je mogoče videti obravnavanje pojma tudi z negativne plati, saj nam na zemljiščih, kjer smo želeli sanirati določene zadeve (kot so na primer sanacija vodotoka Mlinščica, poglobitev, širitev in čiščenje struge, prehod z brvmi, gradnja večstanovanjskih objektov ...), zakon tega ni dopuščal. Seveda smo odločitev sprejeli razumno in podprli zaščito in varovanje narave, izkušnja pa nas je naučila, da smo pri izbiri lokacij za novogradnje ali pri nakupu zemljišč, ki se prodajajo, previdnejši in pridobimo vse potrebne informacije, da je investicija v nakup zemljišča maksimalno izkoriščena. Pri tem se izognemo časovnim obremenitvam in smiselno umestimo novo zgrajene objekte v okolje.

Glede na to, da se ljudje v družbi navadno ne pogovarjamo o problematiki Nature 2000, so rezultati presenetljivi. Anketiranci so polni radovednosti po večji prepoznavnosti in podpiranju projekta v odgovorih predlagali veliko uporabnih in domiselnih predlogov. Seveda je bilo med vprašanimi veliko tistih ljudi, ki so se s pojmom srečali prvič (o varstvu narave sicer vedo, vendar niso vedeli, da ima to ekološko omrežje varstvenih območij narave, kjer skušamo ohranjati različne vrste živalskih in rastlinskih vrst ter habitatov, svoje ime – pojem Natura 2000). Na vprašalniku je bila zato možnost (na hrbtni strani anketnega lista), da so se s pomočjo poenostavljene krajše obrazložitve pojma seznanili, kar je omogočalo lažje razumevanje naslednjih vprašanj ter izvirnost pri nadaljnjih odgovorih.

S prvim vprašanjem smo želeli izvedeti, **kako smo** po mnenju anketirancev **prebivalci Slovenije osveščeni o Naturi 2000**.

S trditvijo, da vemo o tej temi dovolj, saj o tem veliko piše v časopisih, revijah ter drugih medijih, se $\frac{2}{3}$ ljudi ne strinja, poleg 15 % neodločenih pa se preostali petini ljudi zdi tema medijsko dovolj izpostavljena.

Z mnenjem, da se o temi lahko pozanimamo sami, se kar dobra polovica vprašanih ne strinja. Odgovor je pričakovan, saj je tudi splošno znano, da je tema, ki se v medijih, ki jim sledimo vsak dan, večkrat pojavi, ljudem bolj domača in znana, da se ji bolj posvetimo, jo raziščemo in preberemo kakšen članek, vendar se mora vsaj izraz pojaviti med ljudmi, da pritegne zanimanje. Vendar pa $\frac{1}{3}$ ljudi ocenjuje, da se bomo o temi, ki nas zares zanima, že sami pozanimali in zato ne potrebujemo dodatnega osveščanja v medijih. Vendar pa je vsem skupno, da si večinoma želijo večje število prireditev, organiziranih na temo Nature 2000. S tem bi problem zaščite narave javno izpostavili ter morda o njem več govorili.

Rezultati so tudi pokazali, da se anketiranci zavedajo, da vemo o Naturi 2000 mnogo premalo, obenem pa čutijo večjo potrebo po osveščanju o tej temi.

Največ enotnih odgovorov pri tem vprašanju pa je bilo zaznati ob trditvi, da ljudje o Naturi 2000 vemo premalo, ker se ne zavedamo resnosti problema ogroženosti narave. Ljudje torej želimo naravi pomagati in storiti, kar je le v naši moči, ter bi morda razmišljali bolj »zeleno«, če bi imeli takšna navodila (morda s strani države), in bi pereče probleme začeli omenjati, reševati, predvsem pa, da se jim ne bi izogibali.

1. PREBIVALCI SLOVENIJE SMO O NATURI 2000 OSVEŠČENI

- dovolj, ker o tem veliko piše v časopisih, revijah ter drugih medijih

sploh se ne strinjam	37		36.3 %
delno se ne strinjam	29		28.4 %
ne morem se odločiti	15		14.7 %
delno se strinjam	18		17.6 %
popolnoma se strinjam	3		2.9 %

- dovolj, ker se o tem lahko pozanimamo sami

sploh se ne strinjam	24		23.5 %
delno se ne strinjam	28		27.5 %
ne morem se odločiti	7		6.9 %
delno se strinjam	36		35.3 %
popolnoma se strinjam	7		6.9 %

- dovolj, ker je na to temo organiziranih veliko prireditev

sploh se ne strinjam	44		43.1 %
delno se ne strinjam	28		27.5 %
ne morem se odločiti	18		17.6 %
delno se strinjam	9		8.8 %
popolnoma se strinjam	3		2.9 %

- premalo, a o osveščanju te teme ni potrebe

sploh se ne strinjam	48		47.1 %
delno se ne strinjam	17		16.7 %
ne morem se odločiti	13		12.7 %
delno se strinjam	17		16.7 %
popolnoma se strinjam	7		6.9 %

- premalo, ker se ne zavedamo resnosti problema ogroženosti narave

sploh se ne strinjam	10		9.8 %
delno se ne strinjam	2		2 %
ne morem se odločiti	5		4.9 %
delno se strinjam	21		20.6 %
popolnoma se strinjam	64		62.7 %

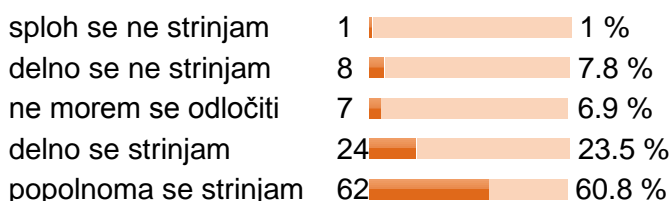
Pri naslednjem vprašanju smo raziskovali, **zakaj bi morali osveščenost ljudi o Naturi 2000 izboljšati oziroma ali je ta po mnenju vprašanih izpostavljen dovolj.**

Velika večina anketiranih meni, da je pereč problem premalo izpostavljen, in bi se mu bilo zato treba bolj posvetiti. Menijo namreč, da gre v naši državi za množično nepoznavanje projekta Natura 2000, ter ne nazadnje slabo zavedanje o tem, kako ogrožena je narava zaradi nepremišljenega človeškega ravnanja. Med drugim se tudi zavedajo, da imamo ljudje premalo znanja na tem področju in je premalo natančno pojasnjeno, ko se pojavi vprašanje, kje so meje ter dejanska zaščitenost območij. Najbolj zaskrbljujoče pa je seveda zaradi premajhne osveščenosti izginjanje zaščitenih rastlinskih in živalskih vrst. Poleg tega se večina Slovencev ne zaveda, da so skoraj vse občine v naši državi zajete v območje Nature 2000, in tako v njihovem kraju prebiva vsaj kakšna zaščiteni živalska oz. rastlinska vrsta, ki pa jo zaradi neznanja in ne védenja človek morda nehote uniči, izžene.

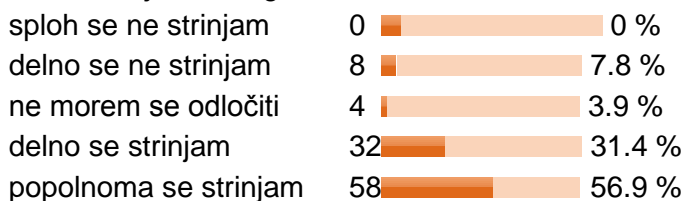
Vprašani se zavedajo, da je osveščanje ljudi še kako pomembno, vendar moramo vedno razmišljati z lastno glavo – to pomeni, da se ne smemo podrediti pritiskom družbe in pustiti, da nas družba prepriča k drugačnemu mišljenju in vedenju. Kakor je bilo razvidno tudi z odgovorov, je največji delež anketiranih pritrnil, da je osveščanje o Naturi pomembno, ker o problemu vemo mnogo premalo. Tudi ideji, da bi morali pozornost večkrat oziroma vsaj kdaj usmerjati v ta projekt, je večina sodelujočih pritrnila. Slaba tretjina prav tako meni, da bi morali organizirati več podobnih zamisli o varovanju narave, zavedajo pa se, da je v gospodarstvu še veliko drugih projektov, ki ravno tako niso zanemarljivi.

2. OSVEŠČENOST LJUDI O NATURI 2000

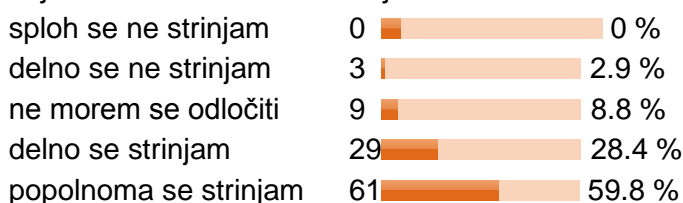
- je potrebno izboljšati, ker je pereč problem premalo izpostavljen

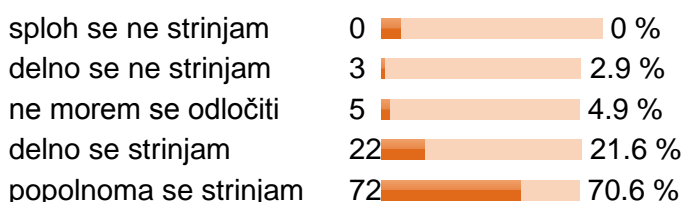
- je potrebno izboljšati zaradi množičnega nepoznavanja projekta Natura 2000, ter ne nazadnje kako ogrožamo naravo

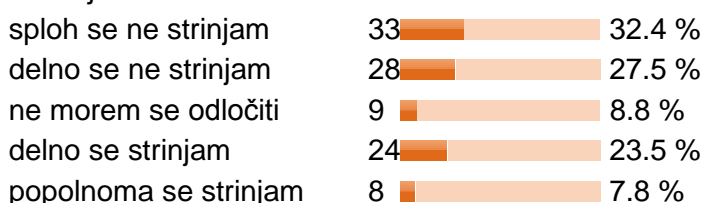
- je potrebno izboljšati, ker je premalo natančno pojasnjeno, kje so meje ter dejanska zaščitenost območij

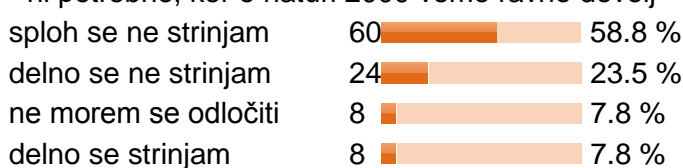
- je potrebno izboljšati, ker kljub osveščanju še vedno izginjajo zaščitene rastlinske in živalske vrste

- ni potrebno, a tudi če bi bili dovolj osveščeni, nas družba sili k drugačnemu vedanju

- ni potrebno, ker o naturi 2000 vemo ravno dovolj

popolnoma se strinjam 2 2 %

- ni potrebno, ker bi bilo pozornost bolj smiselno usmeriti v druge projekte

sploh se ne strinjam 55 53.9 %

delno se ne strinjam 27 26.5 %

ne morem se odločiti 7 6.9 %

delno se strinjam 10 9.8 %

popolnoma se strinjam 3 2.9 %

Tretje vprašanje je preučevalo, **kaj prebivalci menijo o deležu slovenskega ozemlja, ki je pokrito z Naturo 2000**. Tu se je takoj pojavila dilema prioritete prednosti in slabosti varovanja narave; dobra tretjina se namreč ni mogla odločiti čemu dati prednost – gospodarstvu ali ohranitvi naravnega okolja. Drugi tretjini pa se zdi, da ima narava vseeno prednost pred gospodarskimi posegi. Vsakdo si svoje ozemlje želi kar se da najbolje izkoristiti – specifično; si postaviti nepremičnino. Zato se včasih pojavi problem, kadar je območje zaščiteno z Naturo 2000. Zato so bili vprašani najprej skeptični, saj kadar gre za lastno uporabo, včasih mislimo bolj na svojo korist kot korist okolice in naravnega habitata, vendar se v celoti gledano polovica vseeno strinja, da delež, uvrščen Naturo, ni prevelik, in se je včasih treba čemu odreči, da naredimo nekaj, kar je za vse dobro.

To se pokaže tudi pri vprašanju, da je delež, pokrit z Naturo 2000 na Slovenskem prevelik; tretjina namreč trditvi nasprotuje, vendar se jih druga tretjina ne more odločiti, kaj jim pomeni zavarovano območje. Dejstvo, da je zaščiten delež premajhen, in bi se ljudje morali bolj usmeriti na zaščito ogroženih rastlin in živali ter habitatov, je podprla slaba polovica vprašanih. Med preostalimi pa se verjetno poraja vprašanje osebnih potreb in želja ter želje po reševanju problemov na drugih področjih. Ob koncu tretjega vprašanja pa je moč opaziti, da se velika večina strinja, da je varovanje narave s projektom Natura 2000 koristno predvsem zato, ker s tem preprečujemo dodatno škodo in posege v naravo, katerih je trenutno že tako veliko, pravzaprav preveč.

3. DELEŽ SLOVENSKEGA OZEMLJA, POKRITEGA Z NATURO 2000, JE

...

- prevelik, ker se s tem omejuje razvoj gospodarstva

sploh se ne strinjam 32 31.4 %

delno se ne strinjam 21 20.6 %

ne morem se odločiti 36 35.3 %

delno se strinjam 9 8.8 %

popolnoma se strinjam 4 3.9 %

- prevelik, ker smo s tem prizadeti tudi posamezniki na svojih zemljiščih

sploh se ne strinjam	21		20.6 %
delno se ne strinjam	31		30.4 %
ne morem se odločiti	34		33.3 %
delno se strinjam	11		10.8 %
popolnoma se strinjam	5		4.9 %

- nesmiseln, ker je območje zaščitenosti ozemlja mnogo preveliko

sploh se ne strinjam	34		33.3 %
delno se ne strinjam	18		17.6 %
ne morem se odločiti	33		32.4 %
delno se strinjam	14		13.7 %
popolnoma se strinjam	3		2.9 %

- premajhen, ker bi se morali bolj usmeriti na zaščito ogroženih živalskih in rastlinskih vrst ter habitatov

sploh se ne strinjam	4		3.9 %
delno se ne strinjam	22		21.6 %
ne morem se odločiti	29		28.4 %
delno se strinjam	33		32.4 %
popolnoma se strinjam	14		13.7 %

- smiseln (ravno pravi), saj tako preprečujemo dodatno škodo in posege v naravo

sploh se ne strinjam	6		5.9 %
delno se ne strinjam	14		13.7 %
ne morem se odločiti	37		36.3 %
delno se strinjam	24		23.5 %
popolnoma se strinjam	21		20.6 %

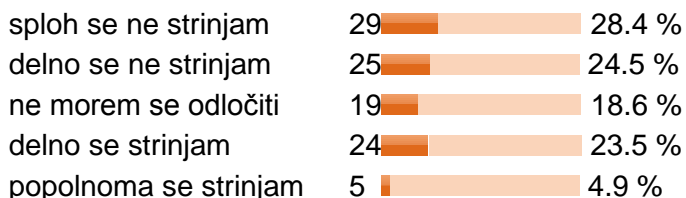
Pri četrtem vprašanju, **kako Natura 2000 vpliva na razvoj Slovenije**, so bili odgovori dokaj raznoliki. Mnogi so se sklicevali na opažanje, da je razvoj infrastruktur, cest ter ostalih nepremičnin omejen, saj zaščiteni območja in vrste gradnje ne dovoljujejo. Večina jih je kljub vsemu razumevajoča in prepoved grajenja »vse povprek« zagovarjajo, saj se zavedajo, da se narava zaradi izumrtja posameznih vrst v neki obliki maščuje (že z vidika primanjkljaja vrst za sklenitev prehranske verige, odstranitve habitata določenih vrst ipd.). Pri razmisleku, kako Natura 2000 vpliva na turizem, večini ljudi več pomeni ohranitev avtohtonih vrst in habitatov kot pa širjenje zabave in turističnih točk na mestih, ki so zaščiteni. Verjamejo namreč, da je v Sloveniji dovolj turističnih poti, hribov in ostalih aktivnosti v naravi, ki nam omogočajo rekreacijo in zabavo, zato bi bilo uničenje domov nekaterim živalim in rastlinam brezpredmetno.

Prav tako pa so skladni v mišljenju, da bi morali nameniti več pozornosti in denarja v obnovo že obstoječih objektov, namesto da se koncentriramo na uporabo

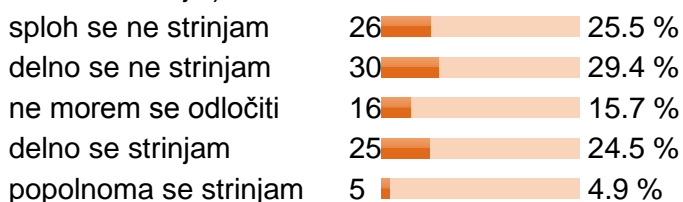
neizkoriščenega naravnega okolja. Pri trditvi, da Natura 2000 razvoj Slovenije omejuje, pospešuje ali nima vpliva, so bili vprašani zelo neusklajeni, večina pa se ni mogla opredeliti (verjetno zaradi premalo znanja in informacij o omenjeni temi).

4. NATURA 2000 RAZVOJ SLOVENIJE

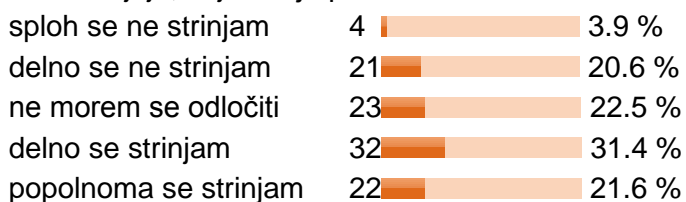
- omejuje, ker zaradi zaščitene vrste ne dovoljuje gradnje (infrastruktur, cest ipd.)

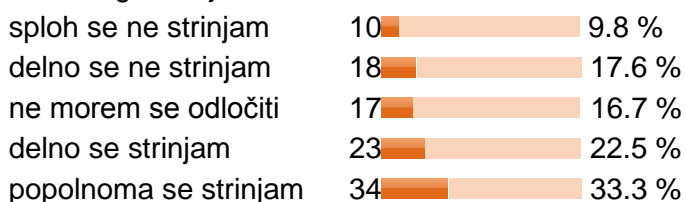
- omejuje, predvsem razvoj turizma v nacionalnih parkih (in ostalih zaščitene naravnih okoljih)

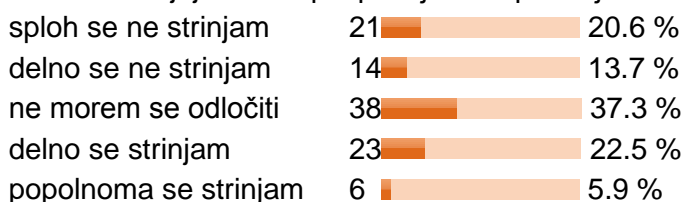
- ne omejuje, saj nam je prioriteto obdržati zaščitene vrste oz. habitate

- ne omejuje, ker bi morali nameniti več pozornosti in denarja v obnovo že obstoječih objektov, namesto da se koncentriramo na uporabo neizkoriščenega naravnega okolja

- niti ne omejuje niti ne pospešuje oz. spodbuja – nima vpliva

Z odgovori na zadnje, peto vprašanje, pa smo želeli pridobiti mnenje, kakšen **vpliv ima Natura 2000 na naravno okolje**. Z dejstvom, da ga štiti, saj so pri tem zaščitene ogrožene rastlinske in živalske vrste, se je popolnoma strinjala kar polovica ljudi. Še bolj pa so si bili anketirani enotni pri odgovoru, kjer so dokazali, da pozitivno razmišljajo prihodnosti, saj menijo, da bomo na tak način ohranili življenjsko območje primerno za naslednje rodove (kar je konec koncev naš cilj). Prav tako je z Naturo 2000 naravno okolje zaščiteno, saj predstavlja evropski projekt za varstvo naravne dediščine in avtohtonih vrst.

Ob vprašanju, kako bi raje porabili denar – pri projektu Nature ali v drugih panogah, so anketiranci izrazili različna mnenja. Precej jih je bilo namreč mišljenja, da se s tem projektom ukvarja veliko, celo preveč ljudi, za kar se porabi veliko denarja, ki bi se ga lahko porabilo v, po njihovem mnenju, pametnejše namene. Vendar se v zadnjem delu tega vprašanja ponovno strinjajo, da je kljub vsemu pomembnejša narava kot pa potrebe ljudi. Pritrdili so namreč, da je treba naravo štiti, saj nam je dobro z dobrim povrnjeno. Tako je še posebno treba zaščititi ogrožene vrste, ne pa le tistih, ki so pomembne človeku za življenjski obstoj.

5. Z NATURO 2000 SE NARAVNO OKOLJE

- štiti, ker so s tem zaščitene ogrožene živalske in rastlinske vrste ter habitati

sploh se ne strinjam	0		0 %
delno se ne strinjam	11		10.8 %
ne morem se odločiti	12		11.8 %
delno se strinjam	30		29.4 %
popolnoma se strinjam	49		48 %

- štiti, ker bomo le na tak način ohranili življenjsko območje primerno za naslednje rodove

sploh se ne strinjam	2		2 %
delno se ne strinjam	8		7.8 %
ne morem se odločiti	14		13.7 %
delno se strinjam	26		25.5 %
popolnoma se strinjam	52		51 %

- štiti, ker je to evropski projekt za varstvo naravne dediščine in avtohtonih vrst

sploh se ne strinjam	1		1 %
delno se ne strinjam	12		11.8 %
ne morem se odločiti	16		15.7 %
delno se strinjam	33		32.4 %
popolnoma se strinjam	40		39.2 %

- niti ne štiti niti ne zanemari

sploh se ne strinjam	27		26.5 %
----------------------	----	---	--------

delno se ne strinjam	22		21.6 %
ne morem se odločiti	37		36.3 %
delno se strinjam	14		13.7 %
popolnoma se strinjam	2		2 %

- preveč štiti, saj se s tem projektom ukvarja preveč ljudi in posledično porabi precej denarja

sploh se ne strinjam	20		19.6 %
delno se ne strinjam	20		19.6 %
ne morem se odločiti	32		31.4 %
delno se strinjam	23		22.5 %
popolnoma se strinjam	7		6.9 %

- preveč štiti, spodbujati bi morali večjo zaščito človeku za življenje koristne živali in rastline

sploh se ne strinjam	22		21.6 %
delno se ne strinjam	28		27.5 %
ne morem se odločiti	28		27.5 %
delno se strinjam	18		17.6 %
popolnoma se strinjam	6		5.9 %

Anketo smo vključili, da bi ugotovili, ali sploh oziroma koliko smo prebivalci Slovenije ozaveščeni o ohranjanju narave – Naturi 2000. Vsem anketiranim, ki bi se morda prvič srečali z omenjenim pojmom, pa smo želeli predstaviti bistvo in pomen delujočega omrežja.

Na podlagi analize prejetih odgovorov smo ugotovili, da je le dobra tretjina vprašanih odgovorila, da so seznanjeni s pomenom izraza Natura 2000. Če anketo močno posplošimo in privzamemo, da je bil vprašalnik razdeljen med Slovence, to pomeni, da pojem pozna tretjina prebivalcev naše države. Delež sicer ni zanemarljiv, temveč celo spodbuden, na drugi strani pa to vseeno predstavlja premajhen delež soodgovornih ljudi za ohranitev slovenskih zakladov in preprečitev izumrtja že tako redkih nacionalnih dragocenosti. Da bi prebivalce poskušali vključiti k organizacijam varstvu narave, bi verjetno morali najti inovativne smernice, ki ljudi zavestno popeljejo na pot sodelovanja, obenem pa jim v zameno za trud ponuditi uživanje s soudeleženci v lastnih projektih (npr. uporaba skupne javne speljane poti v hribih, pri čemer bi se izognili hoji vsepovprek po travnikih in uničevanju ogroženih rastlin in živali, za nagrado pa bi uživali ob pogledu na cvetoče pašne površine, ki bi nam s svojo pestrostjo upravičeno polepšali vsak narejen korak.

Udeleženci anketiranja tako s svojimi predlogi nesporno ugotavljajo, da se pereč problem premalo izpostavlja, premalo o njem govori, predvsem bi moral biti medijsko bolj izpostavljen, razglašen, ravno tako podprtih več organiziranih javnih

prireditev in akcij na omenjeno temo. S tovrstno problematiko se moramo začeti srečevati že od malega, da nam zadeva zleze pod kožo in nam postane kot navada, torej nekaj vsakdanjega. Državi pa bi glede na zadevno problematiko predlagali, naj poda predlog k programu v vrtcih, da otroci preko igre začnejo spoznavati in se zavedati, kaj je narava, kakšne so njene vrednote in zakaj je tako pomembno, da jo znamo ohranjati in varovati. Da bomo dosegli želeno, morajo imeti otroci obvezno osebni kontakt z naravo in nikakor ne samo preko literature in elektronskih pripomočkov. To izobraževanje pa bi se obvezno moralo aktivno nadaljevati v šolah.

4 ZAKLJUČEK

Varstveni cilji na območjih Nature 2000 so zelo specifični, a jih je treba postaviti v pravilni časovni in prostorski okvir, v katerem je možno ciljne vrste in habitate dolgoročno ohranjati v ugodnem stanju. Takšno ravnanje zahteva poglobljeno dojetje sporočila Direktive o pticah in Direktive o habitatih.

Koristi Nature 2000 so lahko tako gospodarske kot družbene. Gospodarske koristi za lokalno okolje so dobava zdrave hrane in lesnih proizvodov, oskrba z zdravo pitno vodo, razvoj turizma, izobraževanja, usposabljanja ipd.

Kot je bilo že omenjeno, je pomen Nature 2000 za mlade zelo velik, saj bi lahko z novimi izzivi in priložnostmi, ki jih ponuja Natura 2000, razvili dejavnosti. Sem na primer spadajo ekološki turizem, domače obrti, zdravilna zelišča in druge.

Da bi pripomogli k ohranitvi biotske pestrosti, lahko sami storimo veliko, vendar se moramo biti kot posamezniki pripravljeno zavzeti za del narave, od katere smo konec koncev odvisni. Da bi naravo ohranili in dali možnost tudi svojim zanamcem biti del te naravne lepote, je lahko naš začetni korak že zmanjšanje uporabe predmetov, ki kakorkoli onesnažujejo okolje (namesto avtomobilov uporabljamo javni prevoz, kolo, ali pa se odpravimo peš), spomladi ter poleti ne požigamo travnikov, pustimo odmrla drevesa in mrtev les v gozdu, ohranjamo poplavna območja neposeljena ali košnja na travnikih prilagodimo, tako da ohranimo življenjske pogoje za rast samoniklih rastlin in živali ter s tem poskrbimo, da se travniki ne zaraščajo.

Človek mora torej nujno storiti določene posege v naravi, če jo želimo ohraniti v najboljši meri. Vendar pa se navadno ne zavedamo, kje je meja med koristnim in škodljivim. Zato se ljudje občasno počutijo prizadete in na Naturo 2000 gledajo z negativne plati.

Drži pa, da je opredeljevanje in razglasitev območja Nature 2000 tako kot v drugih evropskih državah tudi pri nas povzročilo veliko zaskrbljenosti v povezavi z omejevanjem razvoja. Tipični primer za to je nestrinjanje z izgradnjo obvoznice v

Škofljici. Ravno tako se pojavljajo težave v postopkih pridobivanja ustreznih dokumentov oz. listin, kar pomeni več časa in denarja.

Ob pisanju diplomske naloge se je izkazalo, da so navedbe v medijih, literaturi in mnenje posameznikov večkrat različne oziroma si celo nasprotujejo. Mnenja so bila morda večkrat izražena na podlagi nekaj že slišane, prebranega, predvajanega na TV ali povzeta od strokovnjakov z omenjenega področja. Pa vendar sem bila tudi presenečena, kako malo ljudje vedo o Naturo 2000, ki je pravzaprav prisotna v večinskem deležu občin naše države. Večjo težo imajo seveda izkušnje. V večini primerov se ljudje seznanijo s pojmom, ko naletijo na problem gradnje oz. spremembe namembnosti zemljišča, vendar so razumevajoči, saj, kar je konec koncev najpomembnejše, razmišljajo naprej in s tem rešujejo prihodnje rodove.

V diplomski nalogi smo spoznavali ugotovitev, zakaj in s kakšnim namenom je bila Natura 2000 sploh vzpostavljena. Dejstvo, da je namen rešiti naravo in misel, kako bomo s pametnim ravnanjem rešili ali pa vsaj pomagali ohraniti določene vrste in habitate, ni nič kaj presenetljivo. Tako lahko zaključimo, da se ljudje vseeno trudimo in si želimo večjega sožitja z naravo, saj vemo, da nam ta zelo hitro lahko povrne našo nespamet ali pa naše pametno početje na svojevrsten način nagradi.

Pri poglobljanju in iskanju informacij o občini Komen je bil presenetljiv odziv župana občine Komen (v letu 2010), saj se je močno zavzemal, da bi delež Nature 2000 ostal isti, kljub idejam o zmanjševanju zaščitenega ozemlja zaradi razvijanja drugih projektov, a ob enem krčenju habitatov. Poleg tega pa so zavestno sprejeli dejstvo, da je občina v Naturo predvsem zaradi razvojnih možnosti.

Natura 2000 v njihovi občini je le prednost. V primerjavi z ostalimi občinami ima Komen nadpovprečen delež območja, opredeljenega z Naturo. Prednosti se kažejo predvsem v tem, da lahko del, vključen v Naturo, ki je bil zaradi različnih vplivov skrčen, lažje nadomestljiv, saj z večjim zaščitenim deležem hitreje dosežejo nadomestitev ali okrevanje uničenega zavarovanega predela. Sicer pa se v občini trudijo, da so njihovi posegi v naravo čim manjši in tako odpravijo dodatne skrbi po nadomestitvi izgubljenega zaščitenega habitata.

Kadar gre za željo po širitvi predela, vključenega v Naturo 2000, je ključna predvsem časovna vključitev poti do zelenih uspehov, ki mora postati tisti temelj, ki ga smiselno vključimo v razvoj. Obenem pa se moramo zavedati še drugih nasprotij in omejitev, predvsem tistih, ki nas vodijo do varovanja narave še naslednjih nekaj rodov.

Največkrat pa pride do nasprotij, ko imajo ljudje željo po novih projektih, gradnji infrastrukture, pri čemer so si cilje zadali, še preden je bilo območje proglašeno kot zaščiten z Naturo. Velik del občin ima namreč na voljo možnosti financiranja, dosti

prostora in surovin, ki bi jih lahko vključili v projekte. Pa vendar obstaja razvojni problem, ki vpliva na občinske skupnosti, saj se zaradi izpeljevanja projektov izključijo možnosti po želji pridobitve večjega deleža občine v Naturo, prav tako pa se pojavijo še dodatne omejitve za lokalni razvoj zaradi združenih skupnih vplivov.

Na kratko lahko povzamemo, da je ta diplomska pozitivna v smislu, kako pomembno je čuvati naravo, saj se zavedamo, da smo popolnoma odvisni od nje.

Iz mnenj in odgovorov anketiranih sklepamo, da bo treba še precej energije in truda vložiti v osveščenost, ker smo prevečkrat usmerjeni v koristoljubnost naših potreb in premalo razmišljamo, kako pri tem vplivamo na ogroženo populacijo zaščitenih rastlinskih in živalskih vrst ter njihovega domovanja.

Pred začetkom pisanja diplomskega dela sem o Naturi 2000 že nekaj vedela. Pa vendar sem ob prebiranju in proučevanju gradiva izvedela veliko fascinantnih in uporabnih podatkov, ki bi jih moral vedeti vsak prebivalec naše dežele, saj bi tako bolj cenil naše naravne vrednote, ob enem pa bi ljudje bolj premišljeno poskrbeli za našo prihodnost, saj bi s sožitjem z naravo dosegli veliko boljše uspehe, saj bi delovali po načelu "dobro se z dobrim vrača".

VIRI IN LITERATURA

- Anko, B., Torkar, G. (2011). *Narava kot vrednota*. Ljubljana: Društvo za ohranjanje naravne dediščine Slovenije.
- Čelik, T. et al. (2005). *Natura 2000 v Sloveniji – Metulji*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Gregori, J. et al. (1996). *Narava Slovenije, stanje in perspektive*. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije.
- *Narava in okolje – varstvo in razvoj v Republiki Sloveniji*. (1998). Ljubljana: Svet za varstvo okolja Republike Slovenije, zbirka usklajeno in sonaravno 1.
- Nose Marolt, M. (2005). *Natura 2000 v Sloveniji*. Ljubljana: Zavod RS za varstvo narave.

Spletne strani:

- *Bruselj z drugim opominom Sloveniji zaradi Nature 2000*. (21. 11. 2012). Ljubljana: Delo, d.d. Pridobljeno 19. 4. 2013 z naslova <http://www.delo.si/novice/slovenija/bruselj-z-drugim-opominom-sloveniji-zaradi-nature-2000.html>.
- Civilna iniciativa Lavrica. (21. 10. 2012). *Gradnja Škofljiške obvoznice ali sprememba dolenske ceste v štiripasovnico?* Pridobljeno 16. 10. 2013 z naslova <http://www.lavrica.eu/?p=2403>.
- Eko kviz. (2010). Ljubljana: *Ekošola kot način življenja*. Ljubljana. Pridobljeno 20. 4. 2013 z naslova http://www.ekosola.si/uploads/2010_08/Eko_kviz_2010_srednje_final_pop.pdf.
- *Javni pregledovalnik grafičnih podatkov MKGP*. (2013). Pridobljeno 4. 11. 2013 z naslova <http://rkg.gov.si/GERK/WebView>.
- Masten, D., Legiša, P., Rojc, Z. (2010). *Ekoizziv 2009/10 OŠ Komen*. Ljubljana: OŠ Komen. Pridobljeno 19. 4. 2013 z naslova <http://www.slideshare.net/ekokviz/o-komen>.
- Mežan, U. (2011). *Delež območij Natura 2000 po občinah*. Ljubljana: MOP Arso. Pridobljeno 12. 11. 2012 z naslova http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/razno/n2k_obcine_11_11_16.pdf.
- *Natura 2000 sites*. (2012). Ljubljana: Zavod RS za varstvo narave. Pridobljeno 20. 4. 2013 z naslova http://www.zrsvn.si/life/en/informacija.asp?id_meta_type=52.
- Nekrep, I., Gregorc, T., Berce, T., Šemrl, M., Hönigsfeld Adamič, M. (2012). *Presoja spremenljivosti vplivov plana na varovana območja za Občinski prostorski načrt občine Škofljica*. Ljubljana: Lutra, inštitut za ohranjanje naravne dediščine. Pridobljeno 21. 4. 2013 z naslova http://www.skofljica.si/P/PDF/5_Presoja_sprjemljivosti_plana_na_varovana_obmocja.pdf.

- *Škofljica: »izvedljiva« le obvoznica po Barju.* (26. 11. 2012). Ljubljana: Delo, d.d. Pridobljeno 21. 4. 2013 z naslova <http://www.delo.si/novice/slovenija/skofljica-izvedljiva-le-obvoznica-po-barju.html>.

PRILOGI

Delež območij Natura 2000 po občinah (november 2011)

Stanje podatkov o območjih Natura 2000: april 2004 (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04) Deleži se nanašajo na površino kopnega.

Vir podatkov za območja Natura 2000: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje Vir podatkov za površine občin: RPE prostorski sloj, MOP –Geodetska uprava Republike Slovenije, stanje: november 2011.

Ime občine	Površina Natura 2000 (ha)	Površina občine (ha)	Delež v občini (%)
Ajdovščina	17.966,59	24.523,35	73,26
Beltinci	763,62	6.224,77	12,27
Bistrica ob Sotli	3.087,28	3.113,63	99,15
Bled	2.631,56	7.228,80	36,40
Bloke	1.504,58	7.507,17	20,04
Bohinj	28.133,61	33.372,54	84,30
Borovnica	3.806,74	4.231,62	89,96
Bovec	30.870,19	36.732,39	84,04
Braslovče	198,30	5.498,06	3,61
Brda	86,12	7.196,64	1,20
Brezovica	8.115,76	9.117,07	89,02
Brežice	4.880,46	26.811,29	18,20
Cankova	850,13	3.058,33	27,80
Celje	131,27	9.490,49	1,38
Cerklje na Gorenjskem	566,43	7.803,86	7,26
Cerknica	9.568,93	24.095,07	39,71
Cerkno	1.312,87	13.159,28	9,98
Cirkulane	2.842,97	3.206,80	88,65
Črenšovci	2.068,49	3.369,26	61,39
Črna na Koroškem	7.207,14	15.596,11	46,21
Črnomelj	15.923,66	33.965,91	46,88
Destrnik	4,55	3.435,42	0,13
Divača	4.808,85	14.504,59	33,15
Dobje	5,14	1.749,31	0,29
Dobrepolje	742,96	10.314,79	7,20
Dobrna	55,69	3.166,09	1,76
Dobrova - Polhov Gradec	977,23	11.747,96	8,32

Dobrovnik	895,59	3.111,75	28,78
Dolenjske Toplice	7.679,17	11.020,76	69,68
Domžale	511,92	7.229,77	7,08
Dravograd	1.247,16	10.500,08	11,88
Duplek	817,43	3.998,34	20,44
Gorenja vas - Poljane	1.627,03	15.325,11	10,62
Gorišnica	576,87	2.910,64	19,82
Gorje	10.767,66	11.621,84	92,65
Gornja Radgona	1.090,32	7.460,19	14,62
Gornji Grad	2.150,26	9.009,55	23,87

Ime občine	Površina Natura 2000 (ha)	Površina občine (ha)	Delež v občini (%)
Gornji Petrovci	6.684,41	6.684,41	100,00
Grad	3.739,10	3.739,10	100,00
Grosuplje	733,22	13.379,44	5,48
Hajdina	499,50	2.181,71	22,89
Hoče - Slivnica	2.627,00	5.371,05	48,91
Hodoš	1.812,02	1.812,02	100,00
Horjul	132,77	3.254,96	4,08
Hrastnik	1.061,20	5.857,52	18,12
Hrpelje-Kozina	9.579,00	19.493,74	49,14
Idrija	14.910,62	29.369,90	50,77
Ig	7.818,84	9.877,90	79,15
Ilirska Bistrica	24.177,08	48.001,16	50,37
Ivančna Gorica	697,27	22.700,75	3,07
Izola	8,74	2.856,14	0,31
Jesenice	1.190,27	7.583,79	15,69
Jezersko	4.433,07	6.880,91	64,43
Juršinci	175,48	3.625,69	4,84
Kamnik	6.923,92	26.563,51	26,07
Kanal	114,95	14.653,15	0,78
Kidričevo	0,03	7.150,47	0,00
Kobarid	6.472,27	19.272,62	33,58
Kobilje	1.973,32	1.973,56	99,99
Kočevje	47.644,27	55.538,57	85,79
Komen	10.005,99	10.271,75	97,41
Komenda	39,79	2.406,36	1,65
Koper	13.680,60	31.120,12	43,96
Kostanjevica na Krki	4.097,20	5.832,81	70,24
Kostel	5.608,58	5.608,58	100,00
Kozje	7.095,91	8.968,98	79,12
Kranj	2.927,17	15.091,33	19,40
Kranjska Gora	14.478,99	25.631,23	56,49

Križevci	430,18	4.624,50	9,30
Krško	5.820,60	28.652,88	20,31
Kuzma	2.285,20	2.285,20	100,00
Laško	995,82	19.746,03	5,04
Lenart	78,19	6.210,34	1,26
Lendava	3.926,26	12.295,00	31,93
Litija	390,65	22.137,89	1,76
Ljubljana	3.733,48	27.498,65	13,58
Ljubno	1.327,48	7.890,83	16,82
Ljutomer	525,07	10.723,58	4,90
Logatec	7.835,65	17.310,84	45,26
Log - Dragomer	357,58	1.105,92	32,33
Loška dolina	11.596,62	16.682,65	69,51
Loški Potok	11.427,94	13.449,78	84,97
Lovrenc na Pohorju	5.243,92	8.443,30	62,11

Ime občine	Površina Natura 2000 (ha)	Površina občine (ha)	Delež v občini (%)
Luče	5.159,98	10.945,04	47,14
Lukovica	4,59	7.490,41	0,06
Majšperk	4.112,66	7.278,36	56,51
Makole	1.521,92	3.693,74	41,20
Maribor	1.327,03	14.746,66	9,00
Markovci	1.074,91	2.983,29	36,03
Medvode	1.135,23	7.759,37	14,63
Mengeš	862,16	2.245,76	38,39
Metlika	2.333,12	10.887,16	21,43
Miklavž na Dravskem polju	152,03	1.253,86	12,12
Miren - Kostanjevica	5.655,47	6.278,39	90,08
Mirna	66,62	3.130,82	2,13
Mirna Peč	382,84	4.804,08	7,97
Mislinja	4.664,91	11.216,72	41,59
Mokronog - Trebelno	836,04	7.339,10	11,39
Moravče	970,96	6.137,55	15,82
Moravske Toplice	9.562,68	14.446,26	66,19
Mozirje	564,37	5.353,48	10,54
Murska Sobota	588,05	6.443,38	9,13
Muta	434,44	3.877,08	11,21
Naklo	151,43	2.828,94	5,35
Nazarje	99,08	4.340,40	2,28
Nova Gorica	12.613,42	27.949,27	45,13
Novo mesto	5.462,73	23.571,60	23,18
Oplotnica	79,30	3.315,14	2,39

Ormož	1.089,82	14.156,38	7,70
Osilnica	3.622,39	3.622,39	100,00
Pesnica	1.845,52	7.584,49	24,33
Piran	1.803,31	4.458,17	40,45
Pivka	12.773,26	22.325,08	57,21
Podčetrtek	2.005,05	6.055,99	33,11
Podlehnik	1.946,90	4.597,99	42,34
Podvelka	2.996,89	10.388,42	28,85
Poljčane	1.839,41	3.749,97	49,05
Polzela	1,03	3.400,54	0,03
Postojna	18.324,72	26.986,75	67,90
Prebold	346,07	4.063,24	8,52
Preddvor	4.980,91	8.696,14	57,28
Prevalje	100,28	5.807,16	1,73
Ptuj	1.492,01	6.665,60	22,38
Puconci	7.203,46	10.765,85	66,91
Rače - Fram	2.165,77	5.124,07	42,27
Radeče	1.425,25	5.196,95	27,42
Radenci	386,82	3.412,17	11,34
Radlje ob Dravi	828,29	9.393,36	8,82
Radovljica	1.928,45	11.870,65	16,25

Ime občine	Površina Natura 2000 (ha)	Površina občine (ha)	Delež v občini (%)
Ravne na Koroškem	13,21	6.344,89	0,21
Razkrižje	165,91	982,16	16,89
Rečica ob Savinji	183,68	3.010,78	6,10
Renče - Vogrsko	1.059,39	2.946,70	35,95
Ribnica	6.769,95	15.363,73	44,06
Ribnica na Pohorju	2.920,12	5.931,60	49,23
Rogaška Slatina	1.077,31	7.154,54	15,06
Rogašovci	4.014,70	4.014,70	100,00
Rogatec	154,44	3.955,78	3,90
Ruše	3.582,79	6.081,49	58,91
Selnica ob Dravi	241,24	6.446,65	3,74
Semič	8.927,79	14.665,93	60,87
Sevnica	1.582,78	27.217,22	5,82
Sežana	10.457,69	21.740,06	48,10
Slovenj Gradec	2.088,98	17.369,37	12,03
Slovenska Bistrica	12.248,49	26.007,99	47,10
Slovenske Konjice	1.220,70	9.784,12	12,48
Sodražica	1.538,46	4.947,63	31,09
Solčava	7.693,95	10.275,50	74,88
Središče ob Dravi	1.628,94	3.273,76	49,76
Starše	769,63	3.396,56	22,66
Straža	549,57	2.853,04	19,26
Sveta Ana	53,63	3.715,54	1,44
Sveta Trojica v Slovenskih goricah	102,44	2.591,11	3,95
Sveti Jurij ob Ščavnici	142,42	5.132,35	2,77
Sveti Jurij v Slovenskih goricah	2.749,94	3.071,21	89,54
Šalovci	5.815,99	5.815,99	100,00
Šenčur	259,36	4.027,63	6,44
Šentilj	215,79	6.501,25	3,32
Šentjernej	4.667,92	9.598,64	48,63
Šentjur	1.781,78	22.225,89	8,02
Šentrupert	193,87	4.908,10	3,95
Škocjan	768,53	6.044,54	12,71
Škofja Loka	2.159,35	14.601,00	14,79
Škofljica	1.013,00	4.329,25	23,40
Šmarje pri Jelšah	139,69	10.770,25	1,30
Šmarješke Toplice	748,76	3.422,63	21,88
Šmartno ob Paki	4,18	1.815,23	0,23
Šmartno pri Litiji	210,66	9.489,42	2,22
Šoštanj	447,09	9.558,53	4,68
Štore	11,43	2.814,76	0,41
Tabor	99,94	3.481,24	2,87
Tišina	442,09	3.881,50	11,39

Tolmin	11.164,19	38.233,07	29,20
Trbovlje	2.245,62	5.803,99	38,69
Trebnje	1.602,59	16.331,68	9,81

Ime občine	Površina Natura 2000 (ha)	Površina občine (ha)	Delež v občini (%)
Trzin	348,05	861,61	40,40
Tržič	12.351,22	15.537,15	79,49
Turnišče	527,45	2.384,40	22,12
Velenje	918,42	8.349,52	11,00
Velika Polana	1.866,80	1.866,80	100,00
Velike Lašče	1.593,58	10.318,48	15,44
Veržej	362,09	1.202,01	30,12
Videm	3.809,83	7.998,65	47,63
Vipava	7.289,76	10.740,70	67,87
Vitanje	284,33	5.938,42	4,79
Vodice	769,67	3.138,33	24,52
Vojnik	2,03	7.526,67	0,03
Vrhnika	5.563,05	11.556,09	48,14
Vuzenica	738,42	5.010,39	14,74
Zagorje ob Savi	2.450,95	14.713,74	16,66
Zavrč	173,31	1.932,95	8,97
Zreče	632,02	6.703,93	9,43
Žalec	328,25	11.710,26	2,80
Železniki	4.183,11	16.379,23	25,54
Žetale	2.504,38	3.802,55	65,86
Žiri	32,45	4.921,38	0,66
Žirovnica	1.931,98	4.258,08	45,37
Žužemberk	2.663,30	16.433,84	16,21

Pripravila: Urša Mežan, MOP ARSO, 17. 11. 2011

Priloga 2: Anketni vprašalnik

1. PREBIVALCI SLOVENIJE SMO O NATURI 2000 OSVEŠČENI

- dovolj, ker o tem veliko piše v časopisih, revijah ter drugih medijih
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- dovolj, ker se o tem lahko pozanimamo sami
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- dovolj, ker je na to temo organiziranih veliko prireditev
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- premalo, a o osveščanju te teme ni potrebe
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- premalo, ker se ne zavedamo resnosti problema ogroženosti narave
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

2. OSVEŠČENOST LJUDI O NATURI 2000

- je potrebno izboljšati, ker je pereč problem premalo izpostavljen
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- je potrebno izboljšati zaradi množičnega nepoznavanja projekta Natura 2000, ter ne nazadnje kako ogrožamo naravo
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- je potrebno izboljšati, ker je premalo natančno pojasnjeno, kje so meje ter dejanska zaščitenost območij
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- je potrebno izboljšati, ker kljub osveščanju še vedno izginjajo zaščitene rastlinske in živalske vrste
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- ni potrebno, a tudi če bi bili dovolj osveščeni, nas družba sili k drugačnemu vedênju
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- ni potrebno, ker o naturi 2000 vemo ravno dovolj
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- ni potrebno, ker bi bilo pozornost bolj smiselno usmeriti v druge projekte
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

3. DELEŽ SLOVENSKEGA OZEMLJA, POKRITEGA Z NATURO 2000 JE

- prevelik, ker se s tem omejuje razvoj gospodarstva
sploh se ne strinjam

delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- prevelik, ker smo s tem prizadeti tudi posamezniki na svojih zemljiščih
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- nesmiseln, ker je območje zaščitenosti ozemlja mnogo preveliko
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- premajhen, ker bi se morali bolj usmeriti na zaščito ogroženih živalskih in
rastlinskih vrst ter habitatov
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- smiseln (ravno pravi), saj tako preprečujemo dodatno škodo in posege v naravo
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

4. NATURA 2000 RAZVOJ SLOVENIJE

- omejuje, ker zaradi zaščitene vrste ne dovoljuje gradnje (infrastruktur, cest itd.)
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- omejuje, predvsem razvoj turizma v nacionalnih parkih (in ostalih zaščiteneh
naravnih okoljih)
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- ne omejuje, saj nam je prioriteto obdržati zaščitene vrste oz. habitate
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- ne omejuje, ker bi morali nameniti več pozornosti in denarja v obnovo že
obstojećih objektov, namesto da se koncentriramo na uporabo neizkoriščenega
naravnega okolja
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- niti ne omejuje niti ne pospešuje oz. spodbuja – nima vpliva
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

5. Z NATURO 2000 SE NARAVNO OKOLJE

- štiti, ker so s tem zaščitene ogrožene živalske in rastlinske vrste ter habitati
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- štiti, ker bomo le na tak način ohranili življensko območje primerno za naslednje
rodove
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- štiti, ker je to evropski projekt za varstvo naravne dediščine in avtohtonih vrst
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- niti ne štiti niti ne zanemari
sploh se ne strinjam

delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- preveč štiti, saj se s tem projektom ukvarja preveč ljudi in posledično porabi precej denarja
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam

- preveč štiti, spodbujati bi morali večjo zaščito človeku za življenje koristne živali in rastline
sploh se ne strinjam
delno se ne strinjam
ne morem se odločiti
delno se strinjam
popolnoma se strinjam